

ส่วนที่ 1

บทนำ

บทนำ

1. ความเป็นมาของแผนพัฒนาพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยประกาศใช้ระเบียบวาระกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสี่ปี

ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2564 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนได้พิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ โดยคำนึงถึงศักยภาพและขีดความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสำคัญ

2. วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

2.1 เพื่อให้การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจนโดยแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนรวมทั้งแผนงานโครงการที่แก้ไข เปลี่ยนแปลงและทบทวน

2.2 เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปีตามสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3 เพื่อเป็นการเตรียมโครงการพัฒนาด้านต่างๆให้อยู่ในลักษณะพร้อมที่จะบรรจุลงในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและสามารถนำไปเป็นแผนปฏิบัติการ ตามโครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ลักษณะของแผนงานพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยลักษณะของแผน วัตถุประสงค์ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาพทั่วไป ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านการเมืองการบริการ โดยหากข้อมูลเชิงสถิติใดที่จะทำให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาได้อาจทำในรูปแบบการเปรียบเทียบข้อมูลประชากร รายรับรายจ่ายย้อนหลัง ข้อมูลทางการศึกษา ข้อมูลด้านสาธารณสุขย้อนหลัง

ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วย

3.1 การประเมินผลการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ

3.2 การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 4 สรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์การพัฒนาแนว

ทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารวมทั้งนโยบายการพัฒนาจังหวัด นโยบายการพัฒนาอำเภอและนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 5 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสี่ปี ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ได้เรียงลำดับก่อนหลังและแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกันและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของท้องถิ่นที่กำหนดไว้ โดยนำเสนอตามลำดับ

ส่วนที่ 6 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา ประกอบด้วย

1. บัญชีโครงการพัฒนา (พ.ศ. 2561 - 2564)
2. บัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 7 การติดตามและการประเมินผลการทำงานพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ โดยกำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผล ขั้นตอนในการติดตามและการประเมินผลตามเกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัดการประเมินผลหน่วยงาน เพื่อวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

4.1 การเตรียมการจัดทำแผนผู้จัดทำเสนอรายงานชี้แจงวัตถุประสงค์ความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี เพื่อให้คณะผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่ต้องดำเนินการ

4.2 คัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาโดยคณะกรรมการสนับสนุนจะสรุปยุทธศาสตร์คณะกรรมการพัฒนาพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจัดประชุมประชาคมตำบลพร้อมด้วยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตัวแทนองค์การเอกชน คัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำตามขั้นตอน

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เพื่อจะนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการ SWOT (วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนโอกาสและอุปสรรค)

4.4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

โดยที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา การคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมจากหัวข้อดังนี้

- ก. จากความจำเป็นเร่งด่วน
- ข. ชีตความสามารถทางทรัพยากรบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ค. ความเชื่อมโยงของกิจกรรมและระยะเวลาที่จะดำเนินการ

4.5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีมาจัดทำเป็นรายละเอียดด้านเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์งบประมาณระยะเวลาผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดความสำเร็จโดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

4.6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี โดยมีเค้าโครงประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 บทนำ
- ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา
- ส่วนที่ 4 เศรษฐศาสตร์และแนวทางการพัฒนา
- ส่วนที่ 5 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสี่ปี
- ส่วนที่ 6 บัญชีโครงการ/กิจกรรม
- ส่วนที่ 7 การติดตามและประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติ

4.7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหาร
2. ผู้บริหารท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีผ่านความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
3. เมื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีแล้วสภาท้องถิ่นจะส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและนำไปปฏิบัติรวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประกาศให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับโดยทั่วกัน

5. ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผล ทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกันเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

ส่วนที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ

1. สภาพทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้ง เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อจัดตั้งตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 มีพื้นที่ทั้งหมด 29.80 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 18,623 ไร่ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ ตั้งอยู่เลขที่ 135 หมู่ที่ 10 ตำบลบัวค้อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ระยะห่างจากจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 20 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อตำบลและอำเภอใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนหว่าน องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	องค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนหว่าน อำเภอเมืองมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ อำเภอเมืองมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ มีจำนวนหมู่บ้านที่ต้องรับผิดชอบ 10 หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านบัวค้อ
หมู่ที่ 2	บ้านโนนมี
หมู่ที่ 3	บ้านโคก
หมู่ที่ 4	บ้านหนองบัว
หมู่ที่ 5	บ้านหนองค้อ
หมู่ที่ 6	บ้านน้ำจั้น
หมู่ที่ 7	บ้านหนองคูณ
หมู่ที่ 8	บ้านสวนอ้อย
หมู่ที่ 9	บ้านโคก
หมู่ที่ 10	บ้านบัวค้อ

1.2 ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นคลื่นลอนลาด มีที่ราบและเนินสลับกัน พื้นที่เนินมีหมู่ที่ 2, 4, 5, 8 ที่เป็นที่ราบลุ่มบริเวณหมู่ที่ 1, 3, 6, 7, 9, 10 สามารถเพาะปลูกข้าวได้ดี ระดับความสูงระหว่าง 173 – 200 เมตร จากระดับน้ำทะเล

1.3 ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 5,583 คน แยกเป็นชาย 2,812 คน หญิง 2,771 คน จำนวนครัวเรือน 1,410 ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 180 คน/ตารางกิโลเมตร(สำรวจเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2559) ข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก เช่น ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ อาชีพรองคือการรับจ้างทั่วไป ค้าขาย เดินทางไปทำงานต่างจังหวัดตามโรงงานอุตสาหกรรมและรับราชการบ้างเล็กน้อย

2.2 หน่วยงานธุรกิจและองค์กรบริหารส่วนตำบลบัวค้อ

ธนาคาร	-	แห่ง
โรงแรม	-	แห่ง
ปั้มน้ำมัน	2	แห่ง
โรงสี	30	แห่ง
โรงงานอุตสาหกรรม	-	แห่ง
ศูนย์สาธิตการตลาด	1	แห่ง

3. สภาพทางสังคม

3.1 การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	3	แห่ง
- โรงเรียนขยายโอกาส	1	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือหมู่บ้าน	10	แห่ง

3.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด/สำนักสงฆ์	9	แห่ง
- โบสถ์	2	แห่ง
- มัสยิด	-	แห่ง
- ศาลเจ้าปู่	3	แห่ง

3.3 สาธารณสุข

- รพ.สต. ประจำตำบล	1	แห่ง
- สถานพยาบาลเอกชน	-	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	-	แห่ง

อัตราการมีและใช้ส้วมรดน้ำ ร้อยละ 100

3.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ศูนย์วิทยุ อปพร.	1	แห่ง
- สถานีดับเพลิง	-	แห่ง

4. การบริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ ห่างจากอำเภอเมืองมหาสารคามและจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 20 กิโลเมตร เส้นทางถนนทางหลวงสายมหาสารคาม – วาปีปทุม โดยเลี้ยวขวาที่บ้านดอนหว้าน (กม.ที่ 20) เป็นถนนลาดยางของ รพช. ผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือไปสิ้นสุดที่บ้านสวนอ้อย หมู่ที่ 8 และกำลังดำเนินการก่อสร้างไปบ้านหนองจิก ตำบลแคน อำเภอวาปีปทุม

ในแต่ละหมู่บ้านจะมีรถยนต์โดยสารประจำทางวันละประมาณ 4 เที่ยว และมีรถบรรทุกขนส่ง ผลผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายที่จังหวัดและอำเภอใกล้เคียง

- ถนนในความรับผิดชอบของกรมโยธาธิการ	2	สาย
- ถนนในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงชนบท	2	สาย
- ถนนในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ	60	สาย

4.2 การโทรคมนาคม		
- โทรศัพท์สาธารณะ	25	เลขหมาย
- โทรศัพท์มือถือ	4,357	เลขหมาย
4.3 การไฟฟ้า		
- มีไฟฟ้าใช้	1,145	ครัวเรือน
- ไม่มีไฟฟ้าใช้	4	ครัวเรือน
4.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ		
- ลำห้วย	3	สาย
- หนอง	7	แห่ง
- สระ	12	แห่ง
4.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น		
- ฝาย	10	แห่ง
- บ่อน้ำตื้นสาธารณะ	18	แห่ง
- บ่อน้ำตื้นส่วนตัว	7	แห่ง
- บ่อโยกสาธารณะ	15	แห่ง
- บ่อโยกส่วนตัว	61	แห่ง

5. ข้อมูลอื่นๆ

5.1 มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน	2	รุ่น	จำนวน	326	คน
- ไทยอาสาป้องกันชาติ	1	รุ่น	จำนวน	100	คน
- ตำรวจอาสา	2	รุ่น	จำนวน	200	คน
- อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน	2	รุ่น	จำนวน	75	คน
- อาสาสมัครพัฒนาชุมชน	1	รุ่น	จำนวน	40	คน
- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	2	รุ่น	จำนวน	92	คน
- อาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อย	1	รุ่น	จำนวน	100	คน

6. ศักยภาพในตำบล

ก. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

(1) จำนวนบุคลากร	จำนวน	32	คน
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ		9	คน
กองคลัง		7	คน
กองช่าง		2	คน
กองการศึกษา		4	คน
กองสวัสดิการสังคม		1	คน
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม		1	คน
ลูกจ้างประจำ		2	คน
พนักงานจ้าง		13	คน
(2) ระดับการศึกษาของบุคลากร			
มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา	4		คน
ปริญญาตรี	31		คน
สูงกว่าปริญญาตรี	4		คน
(3) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ	2557	20,333,249.19	บาท
แยกเป็น รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง		422,575.75	บาท
รายได้ที่ส่วนราชการต่างๆจัดเก็บให้		12,275,207.03	บาท
เงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาล		7,635,466.00	บาท

ข. ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

(1) การรวมกลุ่มของประชาชน กลุ่มทุกประเภท	29	กลุ่ม	แยกเป็นประเภทกลุ่มดังนี้
- กลุ่มอาชีพ	12	กลุ่ม	
- กลุ่มอาชีพชมรมผู้พิการ	1	กลุ่ม	
- กลุ่มออมทรัพย์(กองทุนหมู่บ้าน)	10	กลุ่ม	
- กลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้	2	กลุ่ม	
- กลุ่มเกษตรกร	1	กลุ่ม	
- กลุ่มเลี้ยงโค	2	กลุ่ม	
- กลุ่มจักสานผู้สูงอายุ	1	กลุ่ม	
(2) จุดเด่นของพื้นที่			

แต่ละหมู่บ้านระยะทางไม่ห่างกัน สามารถติดต่อประสานงานกันได้สะดวกรวดเร็วการก่อสร้างถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านทำได้ง่าย และได้ประโยชน์พร้อมกัน 3-4 หมู่บ้าน พื้นที่ราบสามารถปลูกพืชผลทางการเกษตรได้ดี มีแหล่งน้ำ ทำให้ปลูกผักสวนครัวเป็นรายได้เสริมในฤดูแล้งได้ การเดินทางไปส่งผลผลิตทางการเกษตรสะดวกเพราะระยะทางห่างจากจังหวัดมหาสารคามประมาณ 20 กิโลเมตร ประชาชนมีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามวัฒนธรรมของอีสาน ไม่มีอาชญากร ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ประชาชนอยู่กันอย่างมีความสุข

ส่วนที่ 3

ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดไว้ วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลการพัฒนาที่ผ่านมาซึ่งมีการดำเนินการส่วนใดบ้างที่จะต้องเพิ่มเติมและมีส่วนใดบ้างจะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดและแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ

ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ

3.1 การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

- จัดอบรมและจัดตั้งกลุ่มอาชีพแต่ละหมู่บ้านเพื่อสร้างรายได้เสริม
- จัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของกลุ่มอาชีพ
- สนับสนุนงบประมาณเพื่อให้กลุ่มมีทุนหมุนเวียนในการผลิตสินค้า
- ประสานงานระหว่างผู้ผลิตและผู้รับซื้อโดยป้องกันการกดราคาจากพ่อค้าคนกลางหรือนายทุนจากท้องถิ่นอื่น

3.2 การดำเนินงานด้านสังคม

- สนับสนุนการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนของ สพด	จำนวน	2	แห่ง
- สนับสนุนงบประมาณจัดงานวันเด็กแห่งชาติให้ สพด	จำนวน	2	แห่ง
- สนับสนุนงบประมาณฝึกอบรมกลุ่มอาชีพและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส	จำนวน	1	กลุ่ม

3.3 การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- ปรับปรุงซ่อมแซมถนนลงหินคลุก	จำนวน	3	แห่ง
- ปรับปรุงซ่อมแซมถนนภายในพื้นที่ตำบลบัวค้อ	จำนวน	4	แห่ง

3.4 การดำเนินการด้านแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค

- วางท่อระบายน้ำภายในหมู่บ้าน	จำนวน	1	แห่ง

3.5 การดำเนินงานด้านสาธารณสุข

- ร่วมมือกับโรงเรียนสถานีนอนามัยรณรงค์กำจัดลูกน้ำ	จำนวน	2	ครั้ง
- จัดซื้อน้ำยาเคมีฟันทยุงและทรายอะเบท	จำนวน	1	ครั้ง
- จัดซื้อเครื่องฟันทมอกควัน	จำนวน	1	ครั้ง
- ประชาสัมพันธ์การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	จำนวน	1	ครั้ง
- จัดทำประชาพิจารณ์การเก็บค่าธรรมเนียม ขยะมูลฝอยฯ	จำนวน	1	ครั้ง
- จัดกิจกรรมเดินแอโรบิคและวิ่งเพื่อสุขภาพ	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการมหรรมเดิน-วิ่ง-เพื่อสุขภาพ	จำนวน	1	ครั้ง
- สนับสนุนงบประมาณโครงการพัฒนาศักยภาพ	จำนวน	1	ครั้ง
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	จำนวน	1	ครั้ง

3.6 การดำเนินงานด้านการเมือง การบริหาร

- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจระเบียบการปฏิบัติงาน	จำนวน	1	ครั้ง
- ส่งพนักงานส่วนตำบลเข้ารับการอบรมอินเทอร์เน็ตตำบล	จำนวน	1	ครั้ง
- จัดอบรมประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกท้องถิ่น	จำนวน	1	ครั้ง
- ซ่อมแซมเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือปฏิบัติงานใน อบต.	จำนวน	3	ครั้ง
- จัดอบรมประชาชนเรื่องการลดละเลิกอบายมุขและยาเสพติด	จำนวน	2	ครั้ง
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเปิดไฟใส่หมวกกันน็อคเคารพกฎจราจร	จำนวน	2	ครั้ง
- จัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร อบต. บัวค้อ	จำนวน	1	ครั้ง

3.7 การดำเนินงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- โครงการบุญเดือนสี่สิบสอง คลองสิบสี่	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการบุญบั้งไฟสี่สิบสองคลองสิบสี่	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการสร้างน้ำพระและผู้สูงอายุตอนเจ้าปู่	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการแข่งขันกีฬาสามัคคีสี่วัยต้านภัยยาเสพติด	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการสนับสนุนงบประมาณฝึกอบรมอาชีพราษฎร	จำนวน	3	ครั้ง
- โครงการฝึกอบรมอาชีพผู้พิการในพื้นที่ อบต.บัวค้อ	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการพิธีมอบวุฒิบัตรบัณฑิตน้อย	จำนวน	1	ครั้ง
- สนับสนุนงบประมาณให้สถานศึกษาในเขตพื้นที่ตำบล	จำนวน	4	ครั้ง

3.8 การดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- โครงการฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่น คู่มืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้	จำนวน	1	ครั้ง
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลให้ถูกวิธี	จำนวน	1	ครั้ง
- ประชาสัมพันธ์การติดตั้งบ่อดักไขมัน ตามข้อบัญญัติ อบต.	จำนวน	1	ครั้ง
- ประชุมชี้แจงการกำจัดน้ำเสียโดยจัดทำท่อระบายน้ำเสียของแต่ละหมู่บ้าน	จำนวน	1	ครั้ง
- จัดการฝึกอบรมอาสาสมัครดูแลป้องกันไฟฟ้าโคกหินลาด	จำนวน	1	ครั้ง

3.9 การดำเนินงานด้านอื่นๆ

- สนับสนุนงบประมาณจัดอบรมพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้น่าอยู่	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	จำนวน	1	แห่ง
- โครงการฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนภัยเปิดไฟส่องหมวกกันน็อก	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการประชุมผู้นำท้องถิ่น สมาชิก อบต.และประชาชน เพื่อออกระเบียบข้อบัญญัติ	จำนวน	2	ครั้ง
- โครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร สมาชิก อบต. และพนักงานส่วนตำบล	จำนวน	1	ครั้ง
- โครงการประชาคมตำบล และหมู่บ้าน	จำนวน	10	ครั้ง
- โครงการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุฯ	จำนวน	1	ครั้ง

ส่วนที่ 4

วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์

และ

แนวทางการพัฒนาตามแผน

แนวคิดและองค์ประกอบในการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์

Concepts and elements for the preparation of the strategy

- การพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Development under the philosophy of sufficiency economy)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดีความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

- ความพอประมาณ (Modesty) หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

- ความมีเหตุผล (Validity) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผล ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

- การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (Immunization) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ภายใต้เงื่อนไข.....

- เงื่อนไขความรู้ (Terms of knowledge) ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- เงื่อนไขคุณธรรม (Moral terms) ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย การมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(พ.ศ.2560 – 2564)

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2. การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3. การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5. การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)

วิสัยทัศน์ : “ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน คนไทยอยู่ดีกินดี มีความเสมอภาค และเป็นธรรม”

ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อหลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง (Growth & Competitiveness)
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth)
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth)
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างความสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ (Internal Process)

- นโยบายรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 11 ด้าน

1. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
2. การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ
3. การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ
4. การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
5. การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน
6. การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
7. การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน
8. การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม
9. การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
10. การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
11. การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

● ยุทธศาสตร์หลักที่ คสช. ยึดถือเป็นแนวทางในปัจจุบัน 9 ด้าน

1. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
3. ยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตร ความมั่นคงของอาหาร และพลังงาน
4. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
5. ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
6. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
7. ยุทธศาสตร์ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ในการใช้บริการอย่างแท้จริง
8. ยุทธศาสตร์ในเรื่องการปรับปรุงระบบโทรคมนาคม เทคโนโลยีของชาติให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอนาคต ให้ทัดเทียมอาเซียน และประชาคมโลก
9. ยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คอร์รัปชันอย่างยั่งยืน

● ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่างๆ หรือกิเลส มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

● ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ.2557 – 2560)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. ปรับโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรให้เอื้อต่อการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารคุณภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2. ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3. ส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาศึกษาเพื่อยกระดับการเป็นศูนย์กลางบริการทางการศึกษาและวัฒนธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมเอื้ออาทรและสมานฉันท์

● การวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่นในภาพรวมของจังหวัด (SWOT Analysis of the Potential of the Province)

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากสภาพความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง การคมนาคมขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมถึงบริบทในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำมาวิเคราะห์ในภาพรวมของจังหวัดมหาสารคาม พบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรค ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths : S)

- มีความได้เปรียบด้านแหล่งการเรียนรู้ที่มีจำนวนมากและความหลากหลายสาขาอาชีพในการนำไปใช้ประโยชน์
- มีแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลัก(ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา)จำนวนมาก
- มีความได้เปรียบด้านระยะทางขนส่งระหว่างจังหวัด ประหยัด สะดวก รวดเร็ว
- มีแหล่งโบราณสถานเก่าแก่ที่สำคัญอายุนับพันปีเหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมและเชิงศึกษาวิจัย
- มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีชื่อเสียง(เสื่อกก)และกลุ่มผลิตใหม่จำนวนมาก

จุดอ่อน (Weaknesses : W)

- ประชาชนในท้องถิ่นขาดการเรียนรู้ ขาดคุณภาพ ขาดคุณธรรมและจริยธรรม
- ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
- ประชาชนในท้องถิ่น ยังไม่สามารถเข้าถึงการให้บริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง
- โครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนส่ง และแหล่งน้ำขาดการดูแลบำรุงรักษา
- ประชาชนในท้องถิ่น ยังขาดความเชื่อมั่นต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โอกาส (Opportunities : O)

- นโยบายการปฏิรูประบบการศึกษาในทุกกระบวนรวมถึงสถานศึกษาในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- นโยบายการสนับสนุนและส่งเสริมปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร
- นโยบายการเพิ่มจำนวนแหล่งน้ำขนาดเล็กให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
- นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบคมนาคมขนส่งให้มีความเชื่อมโยง

ภัยคุกคาม/ปัญหาอุปสรรค (Threats : T)

- ปัญหาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี (น้ำท่วม ภัยแล้ง ภัยหนาว)

- ปัญหาโรคติดต่อร้ายแรงจากพืช คนและสัตว์ ที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์
- ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมสังคม การเมือง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ไร้พรมแดน
- ปัญหาความผันผวนของเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อท้องถิ่น

● ปัญหาและความต้องการ (Problems and needs)

1. พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบและการศึกษาทางเลือก
2. พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ
3. พัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและแหล่งน้ำสาธารณะ
4. ยกระดับคุณภาพชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
5. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วน
6. พัฒนาศักยภาพและการบริหารจัดการท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดมหาสารคาม

General and baseline data of Maha Sarakham

ประวัติเมืองมหาสารคาม (History of Mahasarakham Provincial)

จังหวัดมหาสารคาม ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีแหล่งโบราณคดีที่สำคัญและมีประวัติความเป็นมายาวนานหลายร้อยปี เพราะได้พบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญ ที่แสดงให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลทางพุทธศาสนา มาตั้งแต่สมัยคุปตะตอนปลาย ละบัวละวะของอินเดียผ่านเมืองพุกามมาในรูปแบบของศิลปะสมัยทวารวดี เช่น พบหลักฐานเป็น พระกันทรวิชัย(Phra Kantharawichai) มีลักษณะเป็นพระพิมพ์เนื้อดินเผา บริเวณเมืองกันทรวิชัย (ตำบลโคกพระในปัจจุบัน) และพบพระบรมสารีริกธาตุ บริเวณเมืองนครจำปาศรี นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ผ่านทางชนชาติขอม ในรูปแบบสมัยลพบุรี เช่น กุสั่นตรัตน์ กุบ้านเขว กุบ้านแดง และกุอื่น ๆ รวมไปถึงจนถึงเทวรูปและเครื่องปั้นดินเผาของขอมอยู่ตามผิวดินทั่วไป ในเขตจังหวัดมหาสารคาม เดิมจังหวัดมหาสารคามมีชนหลายเผ่าอาศัยอยู่ เช่น ชาวไทยพื้นเมือง ชาวไทยญ้อ และชาวภูไท ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี ฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ (Conservative Tradition of Twelve Months) ประกอบอาชีพด้านกสิกรรมหรือเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย มีการไปมาหาสู่กัน ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันตามแบบของคนอีสานทั่วไป ครั้นต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยก “บ้านลาดกุดยางใหญ่” ขึ้นเป็นเมืองมหาสารคาม เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2408 โดยแยกพื้นที่และพลเมืองราวสองพันคนมาจากเมืองร้อยเอ็ดและโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ ท้าวมหาชัย(กวอด ภาภูตานนท์) เป็น พระเจริณูราชเดช เจ้าเมืองคนแรกของเมืองมหาสารคาม โดยมี ท้าวบัวทอง เป็นผู้ช่วยขึ้นกับเมืองร้อยเอ็ด

ในปีพ.ศ. 2412 ได้โปรดเกล้าฯ ให้แยกเมืองมหาสารคามออกจากเมืองร้อยเอ็ด ขึ้นตรงกับกรุงเทพมหานคร โดยเมืองร้อยเอ็ดได้แบ่งพลเมืองให้ไปอีกเจ็ดพันคน เป็นพลเมืองเดิมที่อพยพมาจากเมืองนครจำปาศักดิ์ ซึ่งท้าวมหาชัยและท้าวบัวทองนั้น เป็นหลานโดยตรงของพระยาขัติยวงศา(สีลัง) เจ้าเมืองคนที่ 2 ของเมืองร้อยเอ็ด มีกองบัญชาการ ตั้งอยู่บนเนินสูงแห่งหนึ่งใกล้กุดนางใย และได้สร้างศาลเจ้าพ่อหลักเมืองและศาลเจ้าพ่อมเหศักดิ์ขึ้นเป็นที่สักการะของชาวเมืองมหาสารคาม

ในปี พ.ศ. 2456 ได้มีการสร้างวัดดอนเมืองขึ้น แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น วัดข้าวฮ้าว(วัดธัญญาวาส) และย้ายกองบัญชาการเมืองหรือศาลากลาง ไปอยู่ริมหนองกระทุ่มด้านเหนือของวัดโพธิ์ศรีในปัจจุบันนี้ หม่อมเจ้าณพมาศ นวรัตน์ เป็นปลัดมณฑลประจำจังหวัด โดยความเห็นชอบ ของ พระมหาอำมาตยาธิบดี(เส็ง วิริยะศิริ) และได้ย้ายศาลากลางมาอยู่ ณ ที่ตั้งศาลากลางหลังเดิม ตำบลตลาด (ที่ว่าการอำเภอเมืองมหาสารคามปัจจุบัน) ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้ย้ายศาลากลางมาตั้งอยู่ ณ ที่ตั้งปัจจุบัน (ตำบลแวงนาง ถนนเลียงเมืองสายนมหาสารคาม – ร้อยเอ็ด) มีผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามมาแล้ว รวม 47 คน และผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามคนปัจจุบัน คือ นายชยาวุธ จันทร (ที่มา : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

ตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัด คือ รูปต้นรังใหญ่กับทุ่งนา (Burmese sal tree and farm)
 ดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกกลิ่นหอมขาวหรือดอกสีขาว (Frangipani flowers white)
 ต้นไม้ประจำจังหวัด คือ ต้นมะรุมป่า (Horseradish forest tree)

คำขวัญประจำจังหวัด คือ “พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม ผ้าไหมล้ำเลอค่า ตักสิลานคร”
 (Isans Buddhist Park , Home of Civilization , Surpassing Quality Silk , City of Taxila)

ด้านกายภาพ (Physical)

สภาพพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม มีรูปร่างลักษณะคล้าย “นกอินทรียกกลับหัว” ตั้งอยู่บริเวณจุดศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือเรียกว่า “สะดืออีสาน”(Nevel of Isan) อยู่ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย มีพื้นที่ขนาด 5,291.68 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3.3 ล้านไร่ เป็นอันดับที่ 15 ของภาค และเป็นอันดับที่ 42 ของประเทศ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 475 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดบุรีรัมย์

จังหวัดมหาสารคาม มีภูมิประเทศค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด ไม่มีภูเขา ส่วนใหญ่มีแต่ทุ่งนาสลับป่าโปร่งและไม้เขตร้อนหรือที่เรียกว่า “ป่าโคก”(Forest Hump) พื้นที่โดยทั่วไปมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 130 - 230 เมตร ทิศตะวันตกและทิศเหนือจะเป็นที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในเขตอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืนและอำเภอกันทรวิชัย มีพื้นที่ครอบคลุมประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทั้งจังหวัด และค่อย ๆ ลาดเทลงมาทางทิศตะวันออกและทิศใต้

สภาพพื้นที่และภูมิประเทศของจังหวัดมหาสารคาม สามารถแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

- 1) พื้นที่ลักษณะราบเรียบจนถึงค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่อยู่บริเวณที่ราบลุ่มริมน้ำ เช่น ที่ราบลุ่มริมแม่น้ำชี ในบริเวณอำเภอเมือง อำเภอโกสุมพิสัย และทางตอนใต้ของจังหวัดบริเวณแถบชายทุ่งกุลาร้องไห้
- 2) พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบสลับกับลูกคลื่นลอนลาด ส่วนใหญ่พบทางบริเวณตอนเหนือของอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย เป็นแนวยาวไปทางทิศตะวันออก จนถึงเขตอำเภอเมือง
- 3) พื้นที่ที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดสลับกับพื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน พบทางตอนเหนือ และ ตะวันตกของจังหวัด บริเวณนี้มีเนื้อที่ประมาณครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ทั้งจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศ (Weather)

จังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเมืองร้อน (Tropical Monsoon Climate) กล่าวคือ ในช่วงที่มีมรสุมฤดูร้อนจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียและจะมีลักษณะฝนตกสลับกับอากาศแห้ง (Wet and Dry Climate) มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมไปจนถึงเดือนมิถุนายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมไปจนถึงเดือนตุลาคมและฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทั้งนี้สภาพอากาศทั่วไปของจังหวัดมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย เท่ากับ 77 % (ที่มา: สถาบันอุตุวิทยามหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

ปัจจุบันจังหวัดมหาสารคามมีระบบขนส่งเพียงอย่างเดียว คือ เส้นทางรถยนต์ โดยใช้เส้นทางจากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดสระบุรี - จังหวัดนครราชสีมา - อำเภอบ้านไผ่ - จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีรถโดยสารประจำทางให้บริการมาถึงตัวจังหวัดวันละหลายเที่ยว ยังไม่มีทางรถไฟตัดผ่าน แต่สามารถใช้บริการได้ที่สถานีรถไฟในจังหวัดขอนแก่น แล้วต่อรถยนต์มาจังหวัดมหาสารคาม อีกประมาณ 71 กิโลเมตร และอีกสถานีหนึ่งคือสถานีรถไฟอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จากนั้นต่อรถยนต์มาจังหวัดมหาสารคาม อีกประมาณ 69 กิโลเมตร จังหวัดมหาสารคามไม่มีสนามบินหรือท่าอากาศยาน แต่สามารถใช้บริการได้ที่ท่าอากาศยานของจังหวัดข้างเคียง เช่น ท่าอากาศยานขอนแก่น ท่าอากาศยานร้อยเอ็ด เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ทำให้จังหวัดมหาสารคาม เป็นจังหวัดที่ยังไม่มีความพร้อมในด้านการผสมผสานในระบบขนส่งหรือโลจิสติกส์ (Logistics) นอกจากนี้มีเส้นทางสำหรับใช้ในการติดต่อค้าขายและลำเลียงผลิตผลทางการเกษตรภายในเขตจังหวัด คือ ทางหลวงชนบทหรือทางหลวงท้องถิ่น (Local road) โดยจังหวัดมีทางหลวงชนบทหรือทางหลวงท้องถิ่น ระยะทางยาวรวม 1,502.326 กม. ซึ่งปัจจุบันอยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ถนนลูกรัง ถนนลาดยาง และถนนคอนกรีต รวมระยะกว่า 1,000 กม. (ที่มา : กองช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม)

ในระบบชลประทานและแหล่งน้ำสาธารณะ จังหวัดมหาสารคาม มีแหล่งน้ำสำหรับใช้ในการเกษตร ประกอบด้วย พื้นที่ชลประทาน 53,132 ไร่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 152 โครงการ มีพื้นที่รับประโยชน์ 2,280 ไร่ หนองน้ำและคลองธรรมชาติ 390 โครงการ พื้นที่รับประโยชน์กว่า 700 ไร่ แหล่งน้ำในไร่นา 1,423 โครงการ ชุดสระ 6,205 โครงการ ฝายทดน้ำในลำน้ำธรรมชาติ 25 โครงการ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 82 แห่ง ซึ่งปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด (ที่มา : สนง.จังหวัดมหาสารคาม ข้อมูลจากแผนพัฒนาจังหวัด)

การเมืองและการปกครอง (Politics and Government)

จังหวัดมหาสารคาม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 133 ตำบล 1,944 หมู่บ้าน 1,974 ชุมชน มีผู้นำชุมชนไม่น้อยกว่า 20,000 คน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ประธานชุมชน/อส.ม.) มีประชากร จำนวน 960,588 คน (ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง ณ 31 ธันวาคม 2557) มีครัวเรือน 256,835 ครัวเรือน (ที่มา : พัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ข้อมูล ณ ปี 2556) มีหน่วยงานในจังหวัด ประกอบด้วย ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และรัฐวิสาหกิจ รวมกว่า 250 หน่วยงาน โดยมี อปท. จำนวน 143 แห่ง มี 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 19 แห่ง (เทศบาลเมืองมหาสารคาม 1 แห่ง เทศบาลตำบล 18 แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล 123 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจและการคลัง (Economic and Financial)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี พ.ศ.2556 มีมูลค่าเท่ากับ 55,468 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 51,046 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2555 เท่ากับ 4,422 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 8.66 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี พ.ศ. 2556 เท่ากับ 53,509 บาท เพิ่มขึ้นจาก 49,390 บาท ในปี พ.ศ. 2555 เท่ากับ 4,119 บาท ขยายตัวร้อยละ 8.34 (ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ.2557 - 2560 ฉบับทบทวน) และมีครัวเรือนยากจน(ตกเกณฑ์รายได้ตามข้อมูล จปฐ.) ณ ปี 2557 จำนวน 1,412 ครัวเรือน ซึ่งถือว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน

ด้านเกษตรกรรม (Agriculture)

ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัด ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยในปี พ.ศ. 2557 พบว่า จังหวัดมีพื้นที่ทั้งหมด 3.3 ล้านไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 2.6 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.79 ของพื้นที่จังหวัด แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เหมาะสมกับการเกษตร เนื่องจากเป็นดินทราย ดินเค็มและดินลูกรัง ทั้งนี้เป็นพื้นที่นามากที่สุดเท่ากับ 2,204,474 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.45 ของพื้นที่ใช้ประโยชน์

พืชเศรษฐกิจหลักในจังหวัด ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และยูคาลิปตัส โดยในปี 2555 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี 2,329,364 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง 270,823 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง 139,539 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกอ้อย 165,209 ไร่ และ เพาะปลูกยูคาลิปตัส 16,908 ไร่ (ที่มา : สนง.เกษตรจังหวัดมหาสารคาม ข้อมูล ณ เมษายน 2555) สัตว์เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ในจังหวัด ประกอบด้วย ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ ไก่เนื้อ โคเนื้อ โคนม นอกจากนี้ยังมีสัตว์เศรษฐกิจอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น เป็ด แพะ แกะ ไก่วง นกกระจอกเทศ หมูป่า พันธุ์ปลานิล ไนตะเพียน ยี่สกเทศ และ พันธุ์กุ้งก้ามกราม เป็นต้น (ที่มา : สนง.ปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม)

จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนครัวเรือนในภาคการเกษตร จำนวน 161,137 ครัวเรือน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 356 กลุ่ม กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 97 กลุ่ม กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 219 กลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,957 แห่ง และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 6 เครือข่าย (ที่มา : สนง.เกษตรจังหวัดมหาสารคาม)

ด้านอุตสาหกรรม (Industrial)

จังหวัดมหาสารคาม มีการประกอบการอุตสาหกรรม หลายประเภท/กลุ่ม/สาขา รวม 375 แห่ง โดยมีทั้งที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคามและที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน อุตสาหกรรมที่มีมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ อุตสาหกรรมอโลหะ รองลงมาคือ อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ และอุตสาหกรรมขนส่ง (ที่มา : สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม)

ด้านการพาณิชย์ (Commercial)

จังหวัดมหาสารคาม มีการจัดตั้ง บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินจำนวนมาก โดยสินค้าที่นำเข้ามาจำหน่ายในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ไม่สามารถผลิตได้ในจังหวัด เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ปูนซีเมนต์ ไม้แปรรูป อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า บุหรี่ สุรา รถยนต์ เครื่องจักรกล อะไหล่ และอุปกรณ์ ผักและผลไม้บางชนิด สินค้าส่งออก ส่วนใหญ่เป็นสินค้าการเกษตร คือ ข้าวเปลือก แป้งมันสำปะหลัง และสินค้าหัตถกรรม (OTOP)

ด้านแรงงาน (Labor)

จังหวัดมหาสารคาม พบว่ามีประชากรอยู่ในภาคแรงงาน (อายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป) ซึ่งจากการสำรวจเมื่อปี 2554 มีจำนวน 826,782 คน โดยแยกเป็นชาย 404,809 คน หญิง 421,973 คน ในจำนวนนี้มีผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานและมีงานทำ 625,219 คน เป็นผู้ว่างงานจำนวน 5,047 คน นอกจากนี้ มีผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 196,516 คน (ที่มา : สนง.แรงงานจังหวัดมหาสารคาม)

ด้านการศึกษา (Education)

เดิมจังหวัดมหาสารคาม ได้ชื่อว่าเป็น เมืองแห่งการศึกษา หรือ “ตักสิลานคร”(City of Taxila) เนื่องจากเป็นที่รวมของสถาบันการศึกษาในทุกระดับ มีหลากหลายสาขาอาชีพ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และเป็นจังหวัดที่มีสถานศึกษาเกือบทุกสังกัดกระจายอยู่ในจังหวัด ดังนี้

- สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 633 แห่ง

- สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม(Mahasarakham Provincial Administrative Organization) จำนวน 20 โรงเรียน และปัจจุบันได้มีการจัดตั้ง อุทยานการเรียนรู้มหาสารคาม(Mahasarakham Knowledge Park : MK Park) ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญเพียงแห่งเดียวในจังหวัดที่ให้บริการทางการศึกษาได้อย่างครบครัน ตั้งอยู่ศาลากลางจังหวัดหลังเก่า ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม นอกจากนี้ยังมี สังกัดเทศบาล(เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล) และสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

- สังกัดการศึกษาเอกชนจังหวัดมหาสารคาม, สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.), ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมหาสารคาม, สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยมหาสารคามและมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม, วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม, วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดมหาสารคาม, วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม, วิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม, วิทยาลัยการอาชีพพยุหะภูมิพิสัย ,สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม, โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรมบาลี โรงเรียนศาสนาแผนกสามัญศึกษา, และ สังกัดสถานศึกษาอื่นๆ เช่น สำนักบริหารการศึกษารัฐบาลท้องถิ่น, วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เป็นต้น

ด้านการศาสนา (Religions)

ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดนับถือศาสนาพุทธ ส่วนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม จะมีเฉพาะในกลุ่มเพียงเล็กน้อย ส่วนวัดในพระพุทธศาสนา มีจำนวนทั้งหมด 930 แห่ง ประกอบด้วย วัดมหานิกาย 886 แห่ง วัดธรรมยุติกนิกาย 44 แห่ง เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา 333 แห่ง มีสำนักสงฆ์ 597 แห่ง ที่พักสงฆ์ 315 แห่ง โดยมี พระภิกษุ และสามเณร รวมทั้งสิ้นจำนวน 5,219 รูป (ที่มา : สนง.พุทธศาสนาจังหวัดมหาสารคาม)

ด้านการท่องเที่ยว (Tourism)

จังหวัดมหาสารคาม นับว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นในภาคอีสาน ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางศาสนา แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้สามารถนำไปพัฒนาเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีนอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้

- แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน ได้แก่

(1) พระธาตุนาดูน (PhraThat Na Dun) ตั้งอยู่ที่อำเภอนาดูน ถือเป็นแหล่งขุดค้นทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของพุทธศาสนาในพุทธศตวรรษ ที่ 13 -15 สมัยทวารวดี โดยมีการค้นพบสถูปบรรจุ พระบรมสารีริกธาตุ (Lord Buddha's Relics)

(2) พระพุทธกัณฑ์ทวิชัย (Phra Phuttha Kantharawichai) สร้างขึ้นในอภิมหัยธรรมนาก เป็นพระพุทธรูปที่สร้างขึ้นในโอกาส ที่กรุงรัตนโกสินทร์มีอายุครบ 200 ปี โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเททองด้วยพระองค์เอง

(3) วัดมหาชัยหรือวัดเหนือ (Wat Mahachai) เป็นวัดพระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดสามัญ และเป็นวัดเก่าแก่ในตัวเมือง สร้างขึ้นเมื่อครั้งตั้งเมืองมหาสารคาม โดยท้าวมหาชัย (กวด)เจ้าเมืองคนแรก ภายในวัดประดิษฐาน พระพุทธรูปเก่าแก่และเจดีย์บรรจุอัฐิผู้สร้างเมืองมหาสารคาม มีพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นที่ยอมรับของที่มีคุณค่าทางศิลปะไว้

(4) พระพุทธมิ่งเมือง(Phra Phuttha Ming Mueang) ประดิษฐานอยู่ที่วัดสุวรรณาวาส ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย เป็นพระพุทธรูปที่สร้างคู่กับพระพุทธรูปยืนมงคล สร้างในสมัยทวารวดี

(5) พระพุทธรูปยืนมงคล (Mongkhon Standing Buddha) ประดิษฐานอยู่ที่วัดพุทธมงคล บ้านสระ ตำบลธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย เป็นพระพุทธรูปสมัยทวารวดี สร้างด้วยหินทรายแดง เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองมีประวัติว่าสร้างวันเดียวกับพระพุทธรูปยืนมิ่งเมือง ผู้ชายช่วยกันสร้างพระพุทธรูปมิ่งเมือง ผู้หญิงช่วยกันสร้างพระพุทธรูปยืนมงคล พระพุทธรูปทั้ง 2 องค์นี้ เป็นปางสงฆ์

(6) กุสันตรัตน์ (Ku Santarat) ตั้งอยู่ที่ บ้านกุโนนเมือง ตำบลกุสันตรัตน์ อำเภอนาดูน มีอาคารศิลาแลงที่มีสภาพค่อนข้างดี 1 หลัง และมีแนวกำแพงศิลาแลงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าล้อมรอบสันนิษฐานว่าเป็นศาสนสถาน ที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 สร้างขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษ ที่ 18

- แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม ได้แก่

(1) พิพิธภัณฑ์บ้านอีสาน (Ban Isans Museum) ตั้งอยู่ทางซ้ายมือก่อนถึงองค์พระธาตุนาดูน ภายในสถาบันวิจัยลัญจกหัตถกรรมบ้านเรือนอีสานในท้องถิ่นต่าง ๆ มาปลูกไว้บนสนามหญ้ากว้างลิบหลัง เรือนแต่ละหลังจัดแสดงอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวอีสาน และรวบรวมเกวียนมากกว่า 20 เล่ม มาจัดแสดงไว้เป็นพิพิธภัณฑ์เกวียนด้วย

(2) หมู่บ้านปั้นหม้อ (Handicraft Village) อยู่ที่ตำบลเขวาสันอุดม อำเภอเมืองมหาสารคาม ชาวบ้านที่นี่ยังคงสืบทอดวิธีการปั้นหม้อแบบโบราณตั้งแต่ยุคบ้านเชียง

(3) หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านหนองเขื่อนช้าง (Local Woven Cloth Ban Nong Khuan Chang) ตั้งอยู่ที่ ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง มีทั้งผ้าไหม ผ้าฝ้าย ที่ทอเป็นผืนและตัดเป็นชุดสำเร็จรูป ซึ่งลวดลายที่ทอเป็นลายเก่าแก่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลายช้าง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน

(4) หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านแพ่ง (Local Woven Cloth Ban Phaeng) ตั้งอยู่ที่ บ้านแพ่ง อำเภอโกสุมพิสัย เป็นแหล่งทอเสื่อเก่าแก่ ลวดลายที่ทอเป็นลายเก่า เช่น ลายพันเลื้อย ลายกระจับ ลายหมี่ ลายหมากฮอส เป็นต้น

- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่

(1) วนอุทยานโกสัมพี (Kosamphi Forest Park) ตั้งอยู่ที่ บ้านหัวขวาง ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย พื้นที่วนอุทยานโกสุมพิสัย ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำชี มีสภาพเป็นป่าเบญจพรรณ เนื้อที่ประมาณ 150 ไร่ มีต้นไม้หลากหลายชนิด ทำให้ทัศนียภาพร่มรื่น นอกจากนี้ยังมี ฝูงลิงแสมขนสีทอง อาศัยอยู่บนพันตัว

(2) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูนลำพัน (Dun Lamphan Wildlife Reserve) ตั้งอยู่ที่ ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 350 ไร่ ภายในเป็นป่าพรุน้ำจืดหรือป่าทาม ผสมกับป่าบกทำให้มีความหลากหลายของพืชพันธุ์และสัตว์ป่า เป็นที่อยู่ของ ปูทูลกระหม่อมหรือปูแป้ง (Mealy Crab) เป็นปูน้ำจืดที่มีความสวยงาม รูปร่างคล้ายปูนา มีสีส้มสวยงาม 4 สี คือ ม่วง แสด เหลือง และขาว กระดองมีสีม่วงเปลือกมันๆ ถูกค้นพบเมื่อปีพ.ศ. 2536 ในบริเวณป่าดูนลำพัน เนื่องจากในปีที่ถูกค้นพบเป็นปีที่ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 36 พรรษา ชาวจังหวัดมหาสารคามจึงขอพระราชทานชื่อว่า “ปูทูลกระหม่อม ” ปัจจุบันถูกจัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ลำดับที่ 14 ของสัตว์ป่าจำพวกไม่มีกระดูกสันหลัง และมีที่เดียวในประเทศไทย โดยสามารถพบเพียงแห่งเดียวที่ป่าดูนลำพันนี้ (ที่มา : วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

(3) หาดเจ้าสำราญ (Chaw Samran Beach) อยู่ที่บ้านวังยาว ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม เป็นหาดทรายที่มีลักษณะส่วนโค้งไปตามลำน้ำชีระยะทางประมาณ 800 เมตร ในฤดูแล้งน้ำในลำน้ำชีจะลดลงสามารถมองเห็นหาดทรายได้สวยงาม

(4) อุทยานวังมัจฉา (Fishes Park) ตั้งอยู่ที่ บ้านโขงกุดหวาย ตำบลเกิ้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม มีพื้นที่เป็นเกาะล้อมรอบด้วยน้ำเป็นแหล่งปลาชุกชุมบนเกาะมีสัตว์ป่าหลากหลายชนิดเหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนและดูธรรมชาติ

- วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ นอกจากสถานที่สำคัญที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว จังหวัดมหาสารคาม ยังมีการอนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่สำคัญได้แก่

(1) งานนมัสการพระธาตุนาดูน (Phra That Na Dun festival) อำเภอนาดูน เป็นงานประเพณีประจำปี ซึ่งจัดขึ้นในช่วงวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 3 ของทุกปี เพื่อเป็นการนมัสการองค์พระธาตุ ในงานจะมีขบวนแห่ประเพณี 12 เดือน และการแสดงตำนานนครจำปาศรี

(2) งานประเพณีบุญเบิกฟ้าหรืองานกาชาด (Bun Boek Fa Fair) จัดขึ้นในวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี ถือเป็นงานประเพณีประจำปีและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งมีแนวความคิดที่ฟื้นฟูเกี่ยวกับการทำนา เพื่อให้คนทั้งหลายได้ตระหนักถึงความสำคัญของชาวนาและการบำรุงดิน รวมถึงจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ของชุมชน

(3) งานประเพณีบุญบั้งไฟ (Local Rocket Festival) จัดขึ้นในเดือน 6 ของทุกปี ในทุกอำเภอ

(4) งานออนซอนกลองยาว (OnSorn Klongyaew Festival) เป็นงานประเพณีที่สำคัญของชาวอำเภอลำปำปทุม ซึ่งทุกหมู่บ้านจะมีคณะกลองยาว โดยมีการผลิตกลองยาวเสียงดี ไว้สำหรับประกวดกลองยาวชิงชนะเลิศระดับประเทศ ซึ่งจะจัดงานหลังวันมาฆบูชาประมาณ 1 เดือน หรือประมาณกลางเดือนมีนาคมของทุกปี

(5) งานประเพณีแข่งเรือยาว ลอยกระทง ล่องเรือไฟ (Boat Race, Loy Kratong, Candle Boat Festival) เป็นงานประเพณีชาวพุทธที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมากระทั่งปัจจุบัน จะจัดขึ้นในวันออกพรรษา เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีอันดีงาม สถานที่จัดงานที่ยิ่งใหญ่จะจัดที่บริเวณบึงกุย ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย

(6) งานบุญพาข้าวลิงหรือบุญเลี้ยงอาหารลิง (Party Fed Monkeys) เป็นงานประจำปีของชาวอำเภอโกสุมพิสัย ยึดเอาวันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันจัดงาน เพื่อหารายได้สมทบกองทุนจัดซื้ออาหารไว้เลี้ยงฝูงลิงตลอดทั้งปี ซึ่งเป็นการแสดงออกในการทำบุญให้ทานแก่สัตว์

ด้านการสาธารณสุข ประกันสังคมและการบริการ (Health , Social Insurance and Public Service)

สถานบริการสาธารณสุข ในจังหวัดมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

(1) ประเภทสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ

(2) ประเภทสถานบริการสาธารณสุขของเอกชน

การประกันสังคมและการให้บริการ โดยมีประเภทกองทุนประกันสังคมที่ให้บริการมากที่สุดในจังหวัดมหาสารคาม คือ การคลอดบุตร รองลงมา คือ การสงเคราะห์บุตรและการให้บริการผู้ว่างงาน ซึ่งสถิติในปี 2554 พบว่าจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนผู้สูงอายุรวมทั้งสิ้น 111,467 คน แยกเป็นชาย 49,324 คน หญิง 62,143 คน และในส่วนคนพิการ มีผู้พิการที่จดทะเบียน รวมจำนวน 19,636 ราย แยกเป็นชาย 10,734 คน เป็นหญิง 8,902 คน นอกจากนี้ยังมีคนพิการที่ยังไม่ได้รับการบริการจากภาครัฐ เช่น ยังไม่ได้รับการจดทะเบียน ถูกทอดทิ้งและยังไม่ได้รับความช่วยเหลือใดๆ จำนวน 1,388 คน (ที่มา : สนง.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมหาสารคาม)

ด้านการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ (Occurrence of Natural Disasters)

จังหวัดมหาสารคาม เป็นจังหวัดที่นับว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติอยู่หลายด้านและเป็นประจำทุกปี เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย และวาตภัย โดยสถิติในปี 2554 ประสบปัญหาด้านภัยแล้ง จำนวน 167,495 ครัวเรือน ประสบปัญหาด้านอุทกภัย จำนวน 3,143 ครัวเรือน ประสบปัญหาด้านวาตภัย จำนวน 1,664 ครัวเรือน นอกจากนี้ยังได้รับความเดือดร้อนจากภัยอื่น ๆ เช่น ภัยจากฟ้าผ่า ภัยจากศัตรูพืช เป็นต้น

ด้านการเกิดและการป้องกันอาชญากรรม (Occurrence and Prevention of Crime)

ประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม นับว่าได้รับการดูแลให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเป็นอย่างดี แต่ในปัจจุบันพบว่าบางพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น บริเวณใกล้มหาวิทยาลัย โดยมีอัตราการขยายตัวของชุมชนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้ง่าย เนื่องจากมี หอพัก ห้องเช่า ร้านค้า ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต เป็นจำนวนมาก และนอกจากนี้พบว่า มีการจับกุมเกี่ยวกับคดียาเสพติด เกิดขึ้นในบางพื้นที่

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Natural Resource and Environment)

ทรัพยากรดิน ดินในจังหวัดมหาสารคาม สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มดินไร่ มีพื้นที่ครอบคลุมทางทิศตะวันตกของจังหวัด อยู่ในบางส่วนของอำเภอนาโพธิ์และอำเภอกุดข้าวปุ้น กลุ่มดินไร่ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณทิศตะวันตกของจังหวัด บริเวณอำเภอกุสุมาลย์ อำเภอบรบือ และอำเภอนาเชือก
2. กลุ่มดินนา มีพื้นที่ครอบคลุมทางทิศเหนือและทิศใต้ของจังหวัด แยกออกเป็นกลุ่มย่อยตามคุณสมบัติของดินได้ 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย อำเภอนาโพธิ์ อำเภอนาคู อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย และบางส่วนของอำเภอมือ และ 2) กลุ่มดินนาดี อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำชีทางทิศเหนือของจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอกุสุมาลย์และอำเภอกันทรวิชัย และบางส่วนของทางตอนใต้ของจังหวัด
3. กลุ่มดินคละ ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณตอนกลางของจังหวัด แบ่งเป็น กลุ่มดินไร่ทั่วไปคละกับดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอมือ อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย และกลุ่มดินไร่ทรายคละกับดินไร่ทั่วไป อยู่ในพื้นที่อำเภอมือ อำเภอกุดข้าวปุ้น และอำเภอนาโพธิ์

ปัญหาดินเค็ม พบว่ามีกระจายทั่วไปทางตอนกลางและตอนล่างของจังหวัด จำแนกตามระดับความเค็ม ดังนี้

- 1) ดินเค็มน้อย (Slightly Salt affected Areas) เป็นบริเวณที่พบคราบเกลือปริมาณน้อยกว่า 1% ของพื้นที่ มีอยู่ประมาณ 1 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 32 ของพื้นที่นาในจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาโพธิ์และอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย ทั้งนี้พื้นที่ดินเค็มน้อยหากมีการใช้ประโยชน์อย่างไม่เหมาะสม เกลือจากน้ำใต้ดินมีโอกาสที่จะแพร่กระจายทำให้ดินแปรสภาพไปเป็นดินเค็มปานกลาง หรือ เป็นดินเค็มมาก
- 2) ดินเค็มปานกลาง (Moderately Salt affected Areas) คือพื้นที่บริเวณที่พบคราบเกลือกระจายตามผิวดินมีปริมาณ 1 - 10 % ของพื้นที่ มีปริมาณรองลงมาครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1.7 แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ 5 ของพื้นที่ จังหวัดอยู่ในที่ราบในเขตอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย
- 3) ดินเค็มมาก (Highly Salt affected Areas) คือ บริเวณที่พบคราบเกลือตามผิวดินกระจายอยู่ทั่วไปมีปริมาณมากกว่า 10 % ของพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1.7 แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ 5 ของพื้นที่จังหวัดอยู่ในบริเวณอำเภอนาโพธิ์

ทรัพยากรป่าไม้ สภาพป่าไม้ของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด บริเวณอำเภอภูกระดึง อำเภอเบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาดูน และอำเภอวาปีปทุม มีป่าสงวนแห่งชาติ 10 แห่ง วนอุทยาน 2 แห่ง คือ วนอุทยานโกสัมพี และวนอุทยานชีหลง มีสวนรุกชาติ 2 แห่ง คือ สวนรุกชาติพุทธมณฑลและ สวนรุกชาติท่าสองคอน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า 1 แห่ง คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูนลำพัน และเนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้น้อย จึงทำให้ระบบนิเวศไม่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นอุปสรรคไม่เอื้ออำนวยต่อการทำเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังมีปัญหาการบุกรุกทำลายป่าไม้ซึ่งในระยะที่ผ่านมาพบว่ามีกรลักลอบตัดไม้อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะไม้พยูง ไม้เต็งไม้รัง หรือไม้ใช้สอยเพื่อการก่อสร้างบ้านซึ่งมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง

ทรัพยากรสัตว์ป่า จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ที่มีความสำคัญของการอนุรักษ์สัตว์ป่า ดังนี้

1. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูนลำพัน พบว่ามีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 8 ชนิด นกมากกว่า 81 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (ครึ่งน้ำครึ่งบก) 6 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 10 ชนิด ผีเสื้อกลางวัน 33 ชนิด ปลาน้ำจืด 23 ชนิดและปูทูลกระหม่อม ซึ่งมีแห่งเดียวในโลกพบ 32,833 ตัว ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

2. วนอุทยานโกสัมพี โดยมีลิงป่าจำนวนมากถึง 540 ตัว แบ่งออกเป็น 2 ผุ้ ทั้งนี้ยังไม่พบว่ามีปัญหาหรือภัยคุกคามผลกระทบต่อสัตว์ป่า แต่พบปัญหาฝูงลิงเข้าไปหาอาหารในชุมชน บ้านเรือน สร้างความเดือดร้อนแก่ชาวบ้าน เนื่องจากเขตวนอุทยานอยู่ติดกับชุมชน ทางอำเภอโกสุมพิสัยและวนอุทยาน จึงแก้ไขปัญหาโดยการจัดงานประเพณีบุญพาข้าวลิงเพื่อหารายได้เข้ากองทุนอาหารสำหรับลิงเหล่านั้น

ทรัพยากรน้ำ สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำในจังหวัด มีพื้นที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำชี , มูล โดยมีแม่น้ำชีไหลผ่านตัวจังหวัด ความยาวรวมประมาณ 110 กม. และมีพื้นที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำหรือลำน้ำสาขาจำนวนมาก เช่น ลำน้ำชีส่วนที่ 3 และ 4 ลำน้ำพองตอนล่าง ลำห้วยสายบาตร ลำปาวตอนล่าง ลำพังชู ลำพลับพลา ลำเตา ลำเสียวใหญ่ และลำน้ำมูลในบางส่วน โดยมีพื้นที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำประมาณ 3,412,081 ไร่ จาก 14,797,551 ไร่ คิดเป็น 23 % ของพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด

การจัดการคุณภาพน้ำ จังหวัดมหาสารคาม ได้มีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำโดย สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 10 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์สถานการณ์คุณภาพแหล่งน้ำในปี 2533 พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์คุณภาพผิวดินระดับที่ 3 ซึ่งแม่น้ำชีถูกกำหนดให้เป็นแหล่งน้ำผิวดินระดับ 4 โดยมีสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำบริเวณแม่น้ำชีได้แก่ สถานีวัดวารินทราวาส ตำบลท่าตูม อำเภอเมืองมหาสารคาม , สถานีสะพานบ้านดินดำ ตำบลเก็ก อำเภอมือมหาสารคาม และสถานีสะพานบ้านคุ้มใต้ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย

การจัดการน้ำเสีย ส่วนใหญ่พบว่ามีแหล่งกำเนิดมาจากอาคารบ้านเรือน โรงเรียน โรงพยาบาล คลินิกเอกชน ร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น ปัจจุบัน มีเทศบาลเพียง 2 แห่ง ที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คือ เทศบาลตำบลหัวขวาง และเทศบาลเมืองมหาสารคาม อย่างไรก็ตามระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองมหาสารคาม สามารถรองรับน้ำเสียจากชุมชนได้เพียง 47.2 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 23.10 ของพื้นที่เทศบาล (ที่มา : สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม)

การจัดการขยะมูลฝอย จังหวัดมหาสารคาม มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นวันละ 420 ตัน ในเขตเทศบาลเกิดขึ้นรวมวันละ 100 ตัน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 124 แห่ง เกิดขึ้นรวมวันละ 320 ตัน โดยจังหวัดมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย วันละ 0.99 กิโลกรัม/คน/วัน ในเขตเทศบาลเมืองมีปริมาณมากที่สุด คือ 43 ตัน/วัน ทั้งนี้ประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะมูลฝอย พบว่า เทศบาลเมืองมหาสารคาม สามารถเก็บขนขยะมูลฝอยได้ 40 ตัน/วัน มีปริมาณขยะตกค้าง 3 ตัน/วัน ส่วนเทศบาลตำบล พบว่า เทศบาลตำบลแวงน่าง เทศบาลตำบลแกดำ เทศบาลตำบลเขียงยืน เทศบาลตำบลนาตุนและเทศบาลตำบลหนองแสง สามารถเก็บขนขยะมูลฝอยได้ร้อยละ 100 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ที่มา : สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม)

วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ

“พัฒนาการศึกษา ไร่นาปลอดสารพิษ เศรษฐกิจก้าวหน้า รักษาป่าและสิ่งแวดล้อม
น้อมนำอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้าน”

1. พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนทั้งในระบบนอกระบบและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
2. รณรงค์ให้ประชาชนเลิกใช้ปุ๋ยเคมี และงดใช้สารเคมีกำจัดแมลงและวัชพืช
3. ส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชนทุกหมู่บ้านเพื่อสร้างรายได้เสริม
4. ดูแลรักษาป่าไม้ กำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสียป้องกันมลพิษ
5. การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่
6. การพัฒนาศักยภาพของคนและชุมชนให้เข้มแข็งโดยมุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลาง
7. การพัฒนาบัวค้อให้น่าอยู่สร้างความเรียบร้อยปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจัดการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและสร้างความเป็นธรรมให้ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ
8. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ปี 2561 – 2564

แนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วย 6 แผนงาน ดังนี้

1. แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
1. ประชาชนร้อยละ 85 มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เสริม รายได้ไม่น้อยกว่า 20,000 บาท/ครอบครัว/ปี 2. ประชาชนร้อยละ 75 มีอาชีพเสริม มีรายได้หมุนเวียนและทำให้เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง	1. ประสานขอรับผลิตภัณฑ์จากโรงงานมาให้ประชาชนประกอบชิ้นส่วนหรือเย็บเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นหัตถกรรม 2. ส่งเสริมกลุ่มอาชีพผลิตสินค้า OTOP เพื่อให้มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ 3. สร้างงานให้ชุมชนโดยให้ผู้แทนโรงงาน บริษัทอุตสาหกรรมมาลงทุนโดยจ้างงานในตำบลหมู่บ้านชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้ผู้ว่างงาน	1. โครงการอบรมผลิตชิ้นส่วนอะไหล่เครื่องจักรกล เพื่อให้สามารถประกอบชิ้นส่วนได้ 2. โครงการรับซื้อผลิตภัณฑ์จากกลุ่มอาชีพในตำบลส่งขายตามตลาดต่างจังหวัด 3. โครงการกองทุนกู้เงินหมุนเวียนในกลุ่มอาชีพดอกเบี๋ยต่ำ 4. โครงการแทรกแซงราคาผลผลิตทางการเกษตรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

2. แผนงานพัฒนาสังคม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. ประชาชนร้อยละ 80 มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐาน</p> <p>2. ประชาชนร้อยละ 50 มีทัศนคติยึดค่านิยมแบบเต็มด้านความเชื่อ ด้านการรับประทานครและด้านการรักความสนุก</p> <p>3. เยาวชนยังขาดความสนใจวัฒนธรรมประเพณี ขนบธรรมเนียม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและห่างไกลจากยาเสพติดอบายมุขทุกประเภท</p>	<p>1. ส่งเสริมอบรมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น</p> <p>2. ส่งเสริมแนะนำให้ลดละเลิกอบายมุขและการพนันทุกชนิด</p> <p>3. ส่งเสริมให้เกิดมีจิตสำนึกรักวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>1. โครงการอบรมเสริมสร้างการออกกำลังกายให้มีสุขภาพดีขึ้น</p> <p>2. โครงการฝึกอบรมอาชีพเสริมด้านเกษตรกรรม หัตถกรรมและเทคโนโลยี</p> <p>3. โครงการฝึกอบรมการผลิตสินค้าหัตถกรรม</p> <p>4. โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี</p> <p>5. โครงการแข่งขันกีฬาสามัคคีสี่วัยด้านกายยาเสพติด</p>

3. แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านร้อยละ 20 ถนนชำรุดทรุดโทรมเป็นหลุมเป็นบ่อ การสัญจรไปมาไม่สะดวกและเป็นอันตราย</p> <p>2. การติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะหมู่บ้าน เพื่อให้ส่องสว่างและความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทางราชการ</p> <p>3. ให้ประชาชนมีเอกสารสิทธิ์ในที่ทำกินมากกว่าร้อยละ 70</p>	<p>1. ก่อสร้างถนนลาดยางเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ</p> <p>2. สนับสนุนงบประมาณติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะทุกหมู่บ้าน</p> <p>3. ดำเนินการประสานงานกับที่ดินจังหวัดมาสำรวจและรังวัดเพื่อปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาล</p>	<p>1. โครงการก่อสร้างถนนลาดยางบ้านโคก หมู่ 3 – บ้านหนองบัว หมู่ 4 และบ้านหนองค้อ หมู่ 5</p> <p>2. โครงการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>3. โครงการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน</p> <p>4. โครงการแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน</p>

4. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. ประชาชนมีน้ำเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร</p> <p>2. ประชาชนมีน้ำใช้ตลอดปีและสามารถปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยวได้</p>	<p>1. ขยายเขตประปาหมู่บ้าน</p> <p>2. พัฒนาระบบประปาให้สะอาดสามารถใช้ดื่มได้</p> <p>3. เพิ่มพื้นที่การขุดขยายลำห้วยหนองสาธารณะ</p> <p>4. ซ่อมแซมถังเก็บน้ำฝน ผ. 33 บ่อโยกสาธารณะ</p>	<p>1. โครงการก่อสร้างหอประปาถังสูง</p> <p>2. โครงการขุดลอก ลำห้วยสระและหนองสาธารณะ</p> <p>3. โครงการขุดลอกลำห้วยและก่อสร้างฝาย</p> <p>4. โครงการขุดบ่อบาดาลขนาด 6 นิ้ว</p> <p>5. โครงการปรับปรุงถังเก็บน้ำฝนตุ่มน้ำและภาชนะเก็บน้ำฝนทุกชนิด</p>

5. แผนงานพัฒนาการเมืองและการบริหาร

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. ให้คณะผู้บริหาร สมาชิก อบต. พนักงานส่วนตำบล มีความรู้เข้าใจระเบียบ บทบาทตามอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>2. มีการเก็บภาษีเพื่อให้ได้เกินกว่าร้อยละ 90 ทำให้มีรายได้มาพัฒนา อบต.</p> <p>3. ประสานงานกับหน่วยงานราชการเพื่อร่วมการพัฒนาในทุกด้าน</p> <p>4. จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร วิทยุสื่อสาร หอกระจายข่าว เพื่อแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายได้ทัน</p>	<p>1. จัดการฝึกอบรมทัศนศึกษาดูงานหน่วยงานมีธรรมาภิบาลและเป็นต้นแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>2. จัดการประชุมประชาคมตำบล หมู่บ้านเพื่อแจ้งรายละเอียดการเก็บภาษีให้ประชาชนเข้าใจ</p> <p>3. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสัมมนาในรูปแบบที่สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน</p> <p>4. ขอดัดตั้งระบบหอกระจายข่าว หมู่บ้าน โดย อบต.เป็นแม่ข่าย ควบคุมการใช้เสียง</p>	<p>1. โครงการฝึกอบรมทัศนศึกษา ดูงาน เพื่อเพิ่มวิสัยทัศน์</p> <p>2. โครงการประชาคมตำบล หมู่บ้าน เพื่อรับฟังความคิดเห็นประชาชน</p> <p>3. โครงการแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของ อบต.</p> <p>4. โครงการพัฒนาและแข่งขันกีฬา เชื่อมความสัมพันธ์</p> <p>5. โครงการติดตั้งหอกระจายข่าว ระบบที่ใช้วิทยุโทรศัพท์ที่สามารถควบคุมได้ทุกหมู่บ้านและอินเทอร์เน็ต เชื่อมตำบล หมู่บ้าน</p>

6. แผนงานพัฒนาการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม
<p>1. ทำให้ประชาชนร้อยละ 90 เกิดจิตสำนึกมีความรักป่าอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>2. ทำให้ประชาชนมีการตรวจเฝ้าระวังป่าโคกหินลาดและป่าสงวนแห่งชาติ</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ป่าดูแลสิ่งแวดล้อม บำบัดน้ำเสีย ฟื้นฟูสภาพดิน ป่าและภูเขา</p> <p>2. ส่งเสริมการเฝ้าตรวจจัดเวรยามดูแลผู้ที่ลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเผาป่าเพื่อทำไร่</p>	<p>1. โครงการปลูกต้นราชพฤกษ์ตามสองข้างถนนเฉลิมพระเกียรติและที่สาธารณะ เสื่อมโทรม ป่าชุมชนของหมู่บ้าน</p> <p>2. โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครดูแลเฝ้าตรวจรักษาป่า พร้อมทั้งมีการจับกุมและนำส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p>

แนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมอาชีพตามความต้องการของประชาชน
2. เพื่อให้ประชาชนจัดตั้งกลุ่มอาชีพ เพื่อระดมทุนหารายได้เสริมให้แก่ครอบครัว
3. เพื่อลดหนี้สินของประชาชนและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนสูงขึ้น
4. เพื่อให้มีการจัดการเชื่อมการพัฒนารายได้ส่งเสริมอาชีพและแหล่งท่องเที่ยว

เป้าหมายการพัฒนา

- เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ของกลุ่มบุคคลเพิ่มมากขึ้น
- เพื่อส่งเสริมอาชีพของกลุ่มระดับสินค้าชุมชน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีชื่อเสียงเป็นการเพิ่มรายได้สูงขึ้น

แนวทางการดำเนินงาน

- จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพเสริมรายได้แก่ประชาชน
- นำกลุ่มไปทัศนศึกษาดูงาน กลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จ

2. แผนงานด้านพัฒนาสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและสาธารณสุข
2. เพื่อให้ประชาชนและเยาวชนรุ่นหลังมีความเข้าใจประเพณี ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสืบสานให้คงอยู่ต่อไป
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
4. เพื่อส่งเสริมสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการกีฬาเยาวชนและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดให้หมดสิ้นไป

เป้าหมายการพัฒนา

- แก้ไขปัญหาในเรื่องประชาชนยังสนใจสุขภาพตนเองน้อยเกินไป
- แก้ไขปัญหา ประชาชนชอบบอขายมุขและเล่นการพนันทุกประเภท
- แก้ไขปัญหาให้ประชาชนมีจิตสำนึกและให้ความร่วมมือกิจกรรมด้านศาสนาวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงาน

1. ก่อสร้างสวนสุขภาพและสถานที่ออกกำลังกายลานกีฬาอเนกประสงค์ตำบล
2. อบรมประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ รมรงค์ให้ประชาชนลดละเลิกอบายมุข
3. อบรมสัมมนาด้านสาธารณสุข การเดินแอโรบิก การร่ำมวยจีน การเดินจ็อกกิ้ง รวมทั้งการเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับวัยและสุขภาพ

3. แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมสภาพถนนสะพานให้อยู่ในสภาพใช้งานได้
2. เพื่อปรับปรุง ติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน
3. เพื่อปรับปรุงการวางท่อระบายน้ำ ขยายเขตประปาให้ใช้งานได้อยู่เสมอ
4. เพื่อแก้ไขปัญหาท่อระบายน้ำเสียของหมู่บ้านและก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย

เป้าหมายการพัฒนา

- เพื่อแก้ไขการคมนาคมถนนระหว่างหมู่บ้านยังไม่ได้มาตรฐาน บางหมู่บ้าน ฤดูฝนจะเดินทางสัญจรไปมาลำบากเป็นอันตรายแก่ประชาชน
- เพื่อให้ประชาชนมีไฟฟ้าส่องสว่างตามแนวทางแยกในหมู่บ้านลดอันตรายการขับขี่และเพิ่มความปลอดภัยในทรัพย์สินของประชาชนไม่ถูกโจรกรรม

แนวทางการดำเนินงาน

1. ก่อสร้างปรับปรุง ซ่อมแซมถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านและตำบลใกล้เคียง
2. ดำเนินการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. ขยายเขตไฟฟ้าให้เพียงพอต่อประชาชนและติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะเพื่อให้ส่องสว่างทั่วถึงทุกบ้าน

4. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนมีน้ำอุปโภคบริโภคตลอดปีอย่างเพียงพอทั่วถึง
2. เพื่อให้ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์

เป้าหมายการพัฒนา

- เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำใช้การอุปโภค บริโภคและการเกษตรกรรม
- เพื่อพัฒนาชุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน กำจัดวัชพืชให้น้ำสะอาดดีขึ้น
- เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจมีกิจกรรมทางน้ำ

แนวทางกาดำเนินงาน

1. ชุดลอกลำห้วยเครื่องชุด หนองสาธารณะ ให้สามารถเก็บกักน้ำได้
2. ปรับปรุงซ่อมแซมฝายประชาอาสาให้ลดการไหลของน้ำข้างลง
3. ชุดสระในที่สาธารณะเพิ่มมากขึ้น เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง

5. แผนพัฒนาการเมืองการบริหาร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็วทันเวลาและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี
3. เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น
4. เพื่อให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกมีความตื่นตัวทางการเมืองให้ความสนใจต่อการเลือกตั้งเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย
5. เพื่อให้เป็นการพัฒนาฝึกอบรมสัมมนา ผู้บริหาร สมาชิก อบต.และพนักงานส่วนตำบลปฏิบัติงานด้วยความชำนาญ ถูกต้องตามระเบียบ

เป้าหมายของการพัฒนา

- เพื่อให้คณะผู้บริหาร สมาชิก อบต. และพนักงานส่วนตำบล มีความรู้เข้าใจในกฎหมายระเบียบต่างๆ ดีขึ้น
- เพื่อให้การประสานงานระหว่างหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว ทันเวลาและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี
- เพื่อเป็นการส่งเสริมเผยแพร่กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบถึงอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล หมู่บ้านและชุมชนต่างๆ
- เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างควมมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของ ผู้บริหาร สมาชิก อบต.และพนักงานส่วนตำบล

แนวทางการดำเนินงาน

- จัดฝึกอบรมสัมมนา ทัศนศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนา อบต. ให้เจริญก้าวหน้า
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของ อบต. ดีขึ้น
- จัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ภารกิจที่ได้ปฏิบัติงานให้ประชาชนทราบ
- จัดทำโครงการ อบต. สัญจรทุก 3 เดือน เพื่อพบประชาชนทุกหมู่บ้านรับฟังปัญหาและ

แนวทางตามข้อเสนอเพื่อนำมาแก้ไข

6. แผนงานพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนตระหนักและเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. เพื่อให้ประชาชนเกิดความรักหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้คงอยู่

3. เพื่อป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติโคกหินลาด

4. เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศให้เกิดความสมดุล

เป้าหมายการพัฒนา

- เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ ทำลายสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

- เพื่อป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกที่สาธารณะและที่ป่าสงวนแห่งชาติ

- เพื่อกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวมทั้งหาที่ทิ้งให้ถูกสุขลักษณะ

- เพื่อบำบัดน้ำเสียจากหมู่บ้านและมีบ่อบำบัดน้ำเสีย

แนวทางการพัฒนา

1. จัดการฝึกอบรมให้ประชาชน เยาวชน นักเรียน นักศึกษามีจิตสำนึกในการรักษาธรรมชาติให้มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

2. ปรับปรุงและหาที่ทิ้งขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้เป็นไปตามหลักสุขาภิบาล

3. ก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย ติดตั้งบ่อดักไขมันตามข้อบัญญัติ จากบ้านเรือนของประชาชนที่ก่อสร้างใหม่

4. จัดโครงการณรงค์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ลดมลพิษให้น้อยลง

5. โครงการปลูกต้นราชพฤกษ์เนื่องในวันครบรอบ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ฯ โดยปลูกที่สองข้างถนนที่สาธารณะเสื่อมโทรมและตามที่เหมาะสม

6. โครงการปลูกต้นราชพฤกษ์ เติบโตองค์ราชัน

7. โครงการอาสาสมัครดูแลรักษาต้นไม้สองข้างถนนและในที่สาธารณะเพื่อให้มีผู้ดูแลรักษาและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนในการสร้างจิตสำนึก

8. โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้า เพื่อดูแลจัดเวรยามออกตรวจวางสวนแห่งชาติโคกหินลาดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ

9. โครงการสร้างจิตสำนึกในระบบครอบครัว ไม่ตัดต้นไม้แต่ช่วยกันปลูกเพิ่มขึ้น

10. โครงการปลูกป่าไม้เฉลิมพระเกียรติ

ส่วนที่ 5

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ส่วนที่ 5

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

1. ประเด็นหลักการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ ประเด็นหลักในการพัฒนาที่สำคัญมีอยู่ 4 ประเด็น

1. การพัฒนาจากปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. การพัฒนาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่
3. การพัฒนาจากนโยบายของคณะรัฐมนตรี จังหวัด อำเภอและผู้บริหารท้องถิ่น
4. การพัฒนาจากศักยภาพของท้องถิ่นที่มีอยู่

สรุปประเด็นหลักการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ

1. การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน
2. การพัฒนาสังคม อบรมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีการออกกำลังกาย
3. ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกรักวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน
4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานก่อสร้างถนนปรับปรุงซ่อมแซมให้ใช้การได้สะดวก
5. การพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อการเกษตรกรรม
6. การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร
7. การพัฒนาด้านการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542
8. การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการประชาชนทั้งในและนอกเวลาราชการ
10. การป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติดและการรักษาความสงบเรียบร้อยปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

2. แนวทางการพัฒนาในช่วงสี่ปี

2.1 ก่อสร้างปรับปรุงแก้ไขและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา และก่อสร้างสะพานข้ามห้วยเครื่องชูด

2.2 พัฒนาปรับปรุงระบบการออกกำลังกาย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนได้ให้ความสำคัญในการรักษาสุขภาพและการออกกำลังกายเล่นกีฬาเต้นแอโรบิค

2.3 ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชนให้ถาวรยั่งยืน

2.4 การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและการรักษาความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยการฝึกอบรมอาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านและตำบล

2.5 การช่วยเหลือทางโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านสื่อการสอน อาหารกลางวัน นมโรงเรียน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณจัดงานวันเด็กแห่งชาติและกิจกรรม

2.6 ส่งเสริมฝึกอบรมการพัฒนาจิตสำนึกให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

2.7 พัฒนาด้านบุคลากรเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการฝึกอบรมเพื่อให้เข้าใจระเบียบ กฎ ข้อบังคับ ในการจัดซื้อจัดจ้างโดยเป็นตัวแทนเพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชน

2.8 การพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์ ยานพาหนะและสถานที่ปฏิบัติงานให้สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

2.9 การพัฒนาด้านสื่อสารคอมพิวเตอร์โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตตำบล หรือให้กลุ่มอาชีพได้มีการประกาศขายสินค้าของกลุ่มโดยผ่าน E-Commerce และเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนทุกหมู่บ้าน

2.10 การพัฒนาปรับปรุงการศึกษาเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับเทคโนโลยี

ส่วนที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	โครงการ
1	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	1.1 ปรับปรุงซ่อมแซมสภาพถนน สะพาน ทางเท้าและท่อระบายน้ำ 1.2 ติดตั้งโคมไฟฟ้าและขยายเขตไฟฟ้า	1.1.1 ก่อสร้างถนนลาดยางและถนน คสล. 1.1.2 ก่อสร้างถนนลงหินลูกรังและวางท่อระบายน้ำ 1.1.3 ก่อสร้างท่อระบายน้ำเสียและบ่อบำบัดน้ำเสีย 1.1.4 ติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะในหมู่บ้าน 1.1.5 ขยายเขตไฟฟ้าให้เพียงพอและไฟฟ้าสำหรับเกษตรกรรม
2	ด้านพัฒนาสังคม	2.1 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ ของประชาชน	2.1.1 อบรมและสนับสนุนการบริการด้านสาธารณสุข 2.1.2 รณรงค์ให้ประชาชนลด ละเลิกอบายมุข 2.1.3 ก่อสร้างสวนสุขภาพใช้ออกกำลังกายและสวนหย่อมเป็นที่ พักผ่อน
3	ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	3.1 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้ประชาชน	3.1.1 ฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนและผู้พิการ 3.1.2 จัดหาอาชีพเสริมให้แก่ผู้มีรายได้น้อยและผู้พิการ ผู้สูงอายุ 3.1.3 ก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพประชาชน 3.1.4 จัดทัศนศึกษา ดูงาน อบต.ที่ประสบความสำเร็จ 3.1.5 ปรับปรุงและพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	โครงการ
4	ด้านพัฒนาการศึกษา	<p>4.1 เพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน</p> <p>4.2 สนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดการศึกษาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>4.1.1 โครงการก่อสร้างห้องสมุดประจำตำบล</p> <p>4.1.2 โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประชาชน</p> <p>4.1.3 อบรมเยาวชนให้เกิดจิตสำนึกรักประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>4.2.1 สนับสนุนงบประมาณให้ประชาชนผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ศึกษาที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบล</p> <p>4.2.2 อบรมส่งเสริมอาชีพให้เยาวชนมีอาชีพเสริมรายได้ เพื่อใช้เป็นทุนการศึกษาต่อ</p> <p>4.2.3 จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามอัยาศัยแบบครบวงจร</p>
5	ด้านการเมืองการบริหาร การบริหารการจัดการ	<p>5.1 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของ อบต. ให้ประชาชน</p> <p>5.2 จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ</p>	<p>5.1.1 จัดทำเอกสาร ข้อมูลเผยแพร่สถานีวิทยุและสื่อมวลชนอื่นๆ</p> <p>5.1.2 ฝึกอบรม สัมมนาผู้บริหาร สมาชิก อบต. และพนักงานส่วนตำบลให้เข้าใจระเบียบดีขึ้น</p> <p>5.2.1 จัดซื้ออุปกรณ์สื่อสารติดตั้งอินเทอร์เน็ตตำบล</p> <p>5.2.2 จัดการติดตั้งหอกระจายข่าวหมู่บ้านโดยให้ อบต. เป็นแม่ข่ายสามารถควบคุมได้ทั้งตำบล</p>

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	โครงการ
6	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<p>6.1 สร้างจิตสำนึกและตระหนักในการดูแลรักษาป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>6.2 จัดการระบบบำบัดน้ำเสีย</p> <p>6.3 ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล</p>	<p>6.1.1 รณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนดูแลรักษาป่า อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>6.1.2 ฝึกอบรมอาสาสมัครดูแลรักษาป่าโคกหินลาด</p> <p>6.1.3 ฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันระวางไฟป่า</p> <p>6.2.1 ก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย กับดักไขมัน</p> <p>6.3.1 หาที่ทิ้งขยะโดยขอใช้ร่วมกับเทศบาลเมือง</p> <p>6.3.2 จัดตั้งถังขยะในหมู่บ้าน โรงเรียน สถานีนอนามัย และวัด</p> <p>6.3.3 จัดซื้อรถขยะ และถังขยะภายในพื้นที่ อบต.</p>

ส่วนที่ 6

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
1.ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน								
1.1 การก่อสร้าง ซ่อมบำรุง ถนน สะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ และรางระบายน้ำ								
1.1.1 โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก	38	16,273,000	21	16,800,000	2	2,400,000	12	5,473,000
1.1.2 โครงการซ่อมบำรุงถนนลาดยาง	1	2,000,000	1	2,000,000	1	2,000,000	3	6,000,000
1.1.3 โครงการก่อสร้างถนนลงหินลูกรัง	2	1,220,000	6	1,231,000	1	107,290	9	2,558,290
1.1.4 โครงการซ่อมบำรุงถนนหินคลุก	1	600,000	1	600,000	1	600,000	3	1,800,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
1.1.5 โครงการก่อสร้างถนนดิน	10	2,052,288	5	2,380,000	3	1,000,000	5	1,432,288
1.1.6 โครงการก่อสร้างถนนหินคลุก	3	1,487,500	43	28,703,800	2	1,600,000	8	1,791,300
1.1.7 โครงการซ่อมบำรุงถนนลูกรังในเขตตำบล	5	1,000,000	5	1,000,000	5	1,000,000	5	1,000,000
1.1.8 โครงการซ่อมบำรุงถนนดินในเขตตำบล	5	500,000	5	500,000	5	500,000	5	1,000,000
1.1.9 โครงการวางท่อระบายน้ำท่อผ้าซีก	8	500,000	1	500,000	1	500,000	9	1,000,000
1.1.10 โครงการวางท่อระบายน้ำ	13	3,849,700	3	900,000	3	500,000	6	1,749,700
<u>1.2 ซ่อมเครื่องหมายจราจร</u>								
<u>ปลูกรั้วไม้สองข้างถนน</u>								
1.2.1 โครงการปรับปรุงซ่อมเครื่องหมายจราจร	1	300,000	1	300,000	1	300,000	3	900,000
1.2.2 โครงการปักเสาเขตทางหลวงชนบท	1	300,000	1	500,000	1	300,000	1	500,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
1.2.3 โครงการจัดทำป้ายบ้านเลขที่ ทุกหลังคาเรือน	10 หมู่	300,000	10 หมู่	300,000	10 หมู่	300,000	10 หมู่	300,000
1.2.4 โครงการจัดทำป้ายหมู่บ้าน ป้ายประชาสัมพันธ์	10 หมู่	300,000	10 หมู่	300,000	10 หมู่	200,000	10 หมู่	300,000
1.2.5 โครงการซุ้มประตูหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000
1.2.6 โครงการติดตั้งสัญญาณไฟจราจร สี่แยก ในพื้นที่ อบต.	1	300,000	1	300,000	1	300,000	3	300,000
<u>1.3 ติดตั้งขยายเขตไฟฟ้า และไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์</u>								
1.3.1 โครงการติดตั้งโคมไฟฟ้า สาธารณะหมู่บ้าน หมู่ 1 – 10	50 จุด	500,000	50 จุด	500,000	50 จุด	500,000	150 จุด	500,000
1.3.2 โครงการขยายเขตไฟฟ้าแรงต่ำ ภายในตำบล	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
1.3.3 โครงการขยายเขตไฟฟ้าเพื่อ การเกษตร หมู่ 1 - 10	10 หมู่	400,000	10 หมู่	400,000	10 หมู่	400,000	10 หมู่	200,000
1.3.4 โครงการขยายไฟฟ้าสำนักสงฆ์ บ้านหนองบัว	1	400,000	1	400,000	1	400,000	1	400,000
1.3.5 โครงการติดตั้งพลังงานไฟฟ้า แสงอาทิตย์ หมู่ 1 - 10	50 จุด	500,000	50 จุด	500,000	50 จุด	500,000	150 จุด	1,500,000
1.3.6 ติดตั้งคอมพิวเตอร์หมู่บ้าน	1	350,000	50	300,000	50	300,000	1	350,000
1.3.7 โครงการติดตั้งคอมพิวเตอร์ที่ ทำการ อบต.	10	120,000	10	120,000	10	120,000	10	120,000
1.3.8 ขยายเขตไฟฟ้าภายในตำบล	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	80,000	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	3,000,000
1.3.9 โครงการติดตั้งคอมพิวเตอร์ พัฒนาเด็กบ้านโนนมี	10	100,000	10	100,000	10	10,000	10	80,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
<u>1.4 ก่อสร้างบำรุงแหล่งน้ำอุปโภค</u>								
<u>บริโภคและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร</u>								
1.4.1 โครงการขุดลอกลำห้วยเครือชูด	1	2,000,000	1	2,000,000	1	2,000,000	3	2,000,000
1.4.2 โครงการขุดลอกลำห้วยฝาย	1	4,000,000	1	4,000,000	1	4,000,000	3	2,000,000
วังโพน								
1.4.3 โครงการขุดลอกฝายวังโพน	1	4,000,000	1	4,000,000	1	4,000,000	1	4,000,000
1.4.4 โครงการขุดลอกหนองกลางบ้าน	1	2,500,000	1	2,000,000	1	2,000,000	3	6,500,000
โนนมี และปรับภูมิทัศน์รอบสระ								
1.4.5 โครงการขุดลอกสระลำพูน	1	700,000	1	700,000	1	2,000,000-	1	700,000
บ้านหนองคูณ								
1.4.6 โครงการขุดลอกสระหนองยาง	1	800,000	1	1,000,000	1	1000,000	1	800,000
1.4.7 โครงการขุดลอกดอนปู่ตา	1	1,000,000	1	400,000	1	1,000,000	3	3,000,000
1.4.8 โครงการซ่อมแซมฝายประชาอาสา								
และ 80 พรรษา 80 พันฝาย	2	4,000,000	2	4,000,000	1	1,000,000	1	4,000,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
1.4.9 โครงการก่อสร้างท่อลอด สี่เหลี่ยม	1	150,000	1	150,000	1	150,000	3	450,000
1.4.10 โครงการก่อสร้างฝายชะลอ ความเร็วของน้ำ	2	1,200,000	2	1,200,000	2	1,200,000	6	3,600,000
1.4.11โครงการก่อสร้างระบบประปา บาดาล	1	1,500,000	1	1,500,000	2	1,200,000	1	1,500,000
1.4.12 โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำฝน ฝ.99 หมู่ 3,9	1	450,000	1	450,000	1	450,000	2	900,000
1.4.13 ขุดลอกลำห้วย (แสงชัย)	1	1,000,000	1	1,000,000	1	1,000,000	3	3,000,000
1.4.14 ขุดลอกหนองเปรม	1	1,000,000	1	1,000,000	1	1,000,000	3	1,000,000
1.4.15ขุดลอกหนองคึกฤทธิ์	1	1,000,000	1	1,000,000	1	1,000,000	3	1,000,000
1.4.16 วางท่อระบบประปาหมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลบัวค้อ	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000	10 หมู่	1,000,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2. ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านสังคม								
2.1 การส่งเสริมสาธารณสุข								
2.1.1 โครงการรณรงค์ป้องกัน และต่อสู้เอาชนะยาเสพติด	2	40,000	2	40,000	2	40,000	2	40,000
2.1.2 โครงการอบรมสนับสนุนการ บริการสาธารณสุข	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
2.1.3 จัดซื้อเครื่องเสียงเดินแอโรบิค	10 หมู่	200,000	10 หมู่	200,000	10 หมู่	200,000	10 หมู่	600,000
2.1.4 จัดซื้อเครื่องวัดความดันโลหิต	10 หมู่	20,000	10 หมู่	20,000	10 หมู่	200,000	10 หมู่	20,000
2.1.5 จัดซื้อเครื่องตรวจระดับน้ำตาล	10 หมู่	20,000	10 หมู่	20,000	10 หมู่	20,000	10 หมู่	20,000
2.1.6 โครงการก่อตั้งศูนย์ช่วยเหลือ ผู้ป่วยโรคเอดส์	1	100,000	1	150,000	10 หมู่	100,000	1	150,000
2.1.7 โครงการสนับสนุนบริจาคโลหิต ของอำเภอ	2	10,000	2	10,000	2	10,000	6	30,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		รวม 3 ปี	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.1.8 โครงการรณรงค์ป้องกัน อุบัติเหตุ	1	50,000	1	50,000	1	50,000	3	150,000
2.1.9 โครงการควบคุมป้องกัน ไข้เลือดออก	1	40,000	1	40,000	1	40,000	3	120,000
2.1.10 โครงการอบรมฟื้นฟูความรู้ของ อสม.	1	150,000	1	150,000	1	150,000	3	450,000
2.1.11 โครงการก่อสร้างศูนย์สุขภาพหมู่บ้าน ตำบล และ อบต.	1	200,000	1	200,000	1	200,000	1	200,000
2.1.12 โครงการรณรงค์อาหารสะอาด ปลอดภัยรสชาติดี(Clean Food Good Tase)	1	20,000	1	20,000	1	20,000	3	60,000
2.1.13 โครงการสนับสนุนการจัดทำข้อมูล สาธารณสุขมูลฐาน	1	30,000	1	30,000	1	30,000	3	90,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.1.14 โครงการสนับสนุนงบประมาณ สถานีอนามัย	1	50,000	1	50,000	1	50,000	3	150,000
2.1.15 โครงการจัดซื้อยาและ เวชภัณฑ์ของ อบต.	1	50,000	1	50,000	1	50,000	3	150,000
2.1.16 โครงการบัวคือน่าอยู่อุ้มชู ผู้ด้อยโอกาส	1	50,000	1	50,000	1	50,000	3	150,000
2.1.17 โครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัย แม่และเด็ก	1	30,000	1	30,000	1	30,000	3	90,000
2.1.18 โครงการจัดซื้อผ้าห่มคลาย หนาว	1	100,000	1	100,000	1	100,000	3	300,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.1.19 โครงการบำบัดใช้ แพทย์แผนไทย	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
2.1.20 โครงการป้องกันโรคพิษ สุนัขบ้า	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
2.1.21 โครงการควบคุมโรคติดต่อโค กระบือ แพะ แกะ ม้า ฯลฯ	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
2.1.22 โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ	1	200,000	1	200,000	1	200,000	1	200,000
2.1.23 โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ผู้พิการ และผู้ติดเชื้อ H.I.V.	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
2.1.24 โครงการสงเคราะห์ผู้ยากไร้	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.1.25 โครงการปลูกพืชสมุนไพร	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
2.1.26 โครงการป้องกันโรคไข้หวัดนก	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
2.1.27 โครงการสนับสนุนค่ารถและ เบี้ยเลี้ยงผู้พิการเข้ารับการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
<u>2.2 การรักษาความปลอดภัย</u> <u>ในชีวิตและทรัพย์สิน</u>								
2.2.1 โครงการฝึกอบรม อปพร.	1	150,000	1	150,000	1	150,000	1	150,000
2.2.2 โครงการจัดงานวัน อปพร. และพิธีชุมนุมสวนสนาม	1	120,000	1	120,000	1	120,000	1	120,000
2.2.3 โครงการฝึกอบรมอาสาสมัคร รักษาความเรียบร้อย	1	80,000	1	80,000	1	80,000	1	80,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.2.4 โครงการฝึกอบรมอาสาสมัคร รักษาป่า	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
2.2.5 โครงการฝึกอบรมผู้ประสานพลัง แผ่นดิน	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000
2.2.6 โครงการจัดเวรยามป้องกัน ยาเสพติด	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
2.2.7 โครงการช่วยเหลือผู้ประสบ สาธารณภัย	1	200,000	1	200,000	1	200,000	1	200,000
2.2.8 โครงการซ่อม/สร้างบ้าน ผู้ยากไร้ และบ้านเกิดไ้ห้องครัวชั้น	1	200,000	1	200,000	1	200,000	1	200,000
2.2.9 โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งทีมกู้ภัย	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	200,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.2.10 โครงการสนับสนุนงบประมาณผู้ได้รับบาดเจ็บจากการช่วยเหลือการปฏิบัติงาน	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
<u>2.3 การส่งเสริมอาชีพราษฎร</u>								
2.3.1 โครงการฝึกอบรมอาชีพกลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มผู้พิการด้อยโอกาส และติดเชื้อ H.I.V.	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
2.3.2 โครงการสนับสนุนงบประมาณกลุ่มอาชีพ	5	200,000	5	200,000	5	200,000	5	200,000
2.3.3 โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน	4	200,000	4	200,000	4	200,000	4	200,000
2.3.4 การพัฒนาสตรีและครอบครัว	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.3.5 โครงการฝึกอบรมการใช้ ภาษาต่างประเทศโดยเจ้าของภาษาเพื่อ การสื่อสาร	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	300,000
<u>2.4 การปรับปรุงสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ การออกกำลังกายและการ นันทนาการ</u>								
2.4.1 โครงการส่งเสริมกิจกรรม ด้านกีฬา	2	60,000	2	60,000	2	60,000	2	60,000
2.4.2 โครงการจัดซื้ออุปกรณ์กีฬา	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.4.3 โครงการกีฬาสามัคคีสี่วัย ด้านกายยาเสพติด	1	50,000	1	50,000	1	50,000	3	150,000
2.4.4 โครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความ สามัคคี	2	40,000	2	40,000	2	40,000	6	120,000
2.4.5 โครงการก่อสร้างลานกีฬา อเนกประสงค์	1	1,500,000	1	1,500,000	1	1,500,000	1	1,000,000
2.4.6 โครงการก่อสร้างสนามฟุตบอล	1	150,000	1	150,000	1	150,000	1	150,000
2.4.7 โครงการสนับสนุนสร้างจิตสำนึก นักเรียน เยาวชน ผู้สูงอายุสนใจการ ออกกำลังกาย	2	100,000	2	100,000	2	200,000	6	400,000
2.4.8 โครงการอุดหนุนการแข่งขัน กีฬา-กีฬานักเรียนของศูนย์พัฒนา คุณภาพการศึกษาดอนหวานบัวคือ	1	10,000	1	10,000	1	10,000	3	30,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
<u>2.5 การบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและ วัฒนธรรม</u>								
2.5.1 โครงการจัดงานอีตลีสองคลอง ลีสี่บุญเดือนสี่ บุญพะเหวด	1	50,000	1	50,000	1	50,000	3	150,000
2.5.2 โครงการจัดงานอีตลีสอง สร่งน้ำพระ รตน้ำขอพรผู้สูงอายุ	1	30,000	1	30,000	1	30,000	3	90,000
2.5.3 โครงการสนับสนุนบุญเบิกฟ้า และกาชาด	1	10,000	1	10,000	1	10,000	3	30,000
2.5.4 โครงการวันปิยมหาราช	1	10,000	1	10,000	1	10,000	3	30,000
2.5.5 โครงการวันเฉลิมพระ ชนมพรรษา(วันแม่)	1	20,000	1	20,000	1	20,000	3	60,000
2.5.6 โครงการกองทุนสัจจะชุมชน	1	100,000	1	100,000	1	100,000	3	300,000
2.5.7 โครงการวันเฉลิมพระ ชนมพรรษา (วันพ่อ)	1	20,000	1	20,000	1	20,000	3	60,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
2.5.8 โครงการวันเด็กแห่งชาติ	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
2.5.9 โครงการแห่เทียนเข้าพรรษา	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000
2.5.10 โครงการตักบาตรเทโว	1	10,000	1	10,000	1	10,000	1	10,000
2.5.11 โครงการวันวิสาขบูชา	1	10,000	1	10,000	1	10,000	1	10,000
2.5.12 โครงการฟิ่งเทศน์	1	10,000	1	10,000	1	10,000	1	10,000
2.5.13 โครงการประเพณีลอยกระทง	1	40,000	1	40,000	1	40,000	1	40,000
2.5.14 โครงการทำบุญขึ้นปีใหม่	1	10,000	1	10,000	1	10,000	1	10,000
2.5.15 โครงการจัดงานวันไหว้ครู	1	10,000	1	10,000	1	10,000	1	10,000
2.5.16 โครงการบุญบั้งไฟเดือนหก	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
2.5.17 โครงการจัดตั้งศูนย์บูรณาการ วัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
2.5.18 จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยี การเรียนรู้ชุมชน	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000
2.5.19 เสริมสร้างพัฒนาศักยภาพ เครือข่ายในการคุ้มครองเด็กและสตรี	1	30,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
<u>3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ</u>								
<u>3.1 การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพประชาชน</u>								
3.1.1 โครงการฝึกอบรมใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
3.1.2 โครงการฝึกอบรมอาชีพผู้พิการด้วยโอกาส	1	30,000	1	30,000	2	60,000	1	40,000
3.1.3 โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลานิลแปลงเพศในบ่อดินเชิงพาณิชย์	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
3.2 การส่งเสริมการลงทุน								
3.2.1 โครงการฝึกอบรมเพิ่มทักษะ ฝีมือแรงงาน	1	20,000	1	20,000	1	20,000	3	60,000
3.2.2 โครงการสนับสนุนงบประมาณ ซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์กลุ่มอาชีพ	10	200,000	10	200,000	10	200,000	10	600,000
3.2.3 โครงการก่อสร้างโรงงานปุ๋ย ชีวภาพและวัสดุอุปกรณ์	1	300,000	1	300,000	1	300,000	1	300,000
3.2.4 โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง	1	50,000	1	50,000	1	100,000	3	200,000
3.2.5 โครงการส่งเสริมเกษตรตามแบบ คิวเซ	1	100,000	1	100,000	1	100,000	3	300,000
3.2.6 ส่งเสริมหัตถกรรมในครัวเรือน	1	100,000	1	100,000	1	100,000	3	300,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		รวม 3 ปี	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
3.2.7 โครงการจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชน ตำบลบัวค้อ	1	200,000	1	200,000	1	200,000	1	200,000
3.2.8 โครงการจัดซื้อพันธุ์ข้าวเจ้า และข้าวเหนียวพันธุ์ดี	1	100,000	1	100,000	1	100,000	3	300,000
3.2.9 โครงการก่อสร้างศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
3.2.10 โครงการกลุ่มสมาชิกศูนย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยี ทัศนศึกษาดูงาน	1	80,000	1	80,000	1	80,000	1	80,000
3.2.11 โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ตามเบื้องพระยุคลบาท	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
3.2.12 โครงการส่งเสริมอาชีพ เกษตรกร	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
3.2.13 โครงการสายใยรักแห่ง ครอบครัว	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		รวม 3 ปี	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
4. ยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาการศึกษา								
4.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความเหมาะสม ความพร้อมและความต้องการของประชาชน								
4.1.1 โครงการจัดตั้งศูนย์บริการสารสนเทศเทคโนโลยี	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
4.1.2 โครงการส่งเสริมการศึกษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	60,000	2	60,000	2	60,000	2	60,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
4.1.3 โครงการก่อสร้างห้องสมุดประจำ อบต.	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
4.1.4 โครงการรับถ่ายโอนภารกิจ การศึกษา	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	300,000
4.1.5 โครงการส่งเสริมมอบ ทุนการศึกษาทุกระดับ	3	120,000	3	120,000	3	120,000	3	120,000
4.1.6 โครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา พิเศษ	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
4.1.8 โครงการประชุมผู้บริหารและ ผู้เกี่ยวข้อง	3	90,000	3	90,000	3	90,000	3	90,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
4.1.9 โครงการค่ายพัฒนาทักษะด้านวิชาการ	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
4.1.10 โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000
4.1.11 โครงการค่ายเยาวชนสดใสด้านภัยยาเสพติด	1	40,000	1	40,000	1	40,000	1	40,000
4.1.12 โครงการประชุมผู้บริหารและคณะกรรมการการศึกษา	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000
4.1.13 โครงการอาหารเสริม(นม)โรงเรียน	1	400,000	1	400,000	1	400,000	1	400,000
4.1.14 โครงการอาหารกลางวัน	1	200,000	1	200,000	1	200,000	1	200,000
4.1.15 โครงการปลูกพืชสวนครัวปลอดสารพิษ	2	50,000	2	50,000	2	50,000	2	50,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
4.1.16 โครงการฟื้นฟูฝักอบรมลูกเสือ ชาวบ้าน	1	100,000	1	100,000	1	100,000	3	300,000
4.1.17 โครงการติดตั้งอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
4.1.18 โครงการประกวดสวดสรภัญญะ	1	30,000	1	30,000	1	30,000	3	90,000
4.1.19 โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านหนองค้อ	1	400,000	1	400,000	1	400,000	1	400,000
4.1.20 โครงการจัดตั้งวงหมอลำ วงโปงลาง คณะกลองยาว ของนักเรียนและประชาชน	3	200,000	3	200,000	3	200,000	3	200,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
4.1.21 โครงการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ชุดรับสัญญาณการศึกษาของโรงเรียน	1	117,500	1	117,500	1	117,500	1	117,500
4.1.22 โครงการจัดซื้อเครื่อง โปรเจคเตอร์ พร้อมจอร์รับภาพ	1	70,000	1	70,000	1	70,000	1	70,000
4.1.23 โครงการก่อสร้างศาลารอรถ ประจำทางอเนกประสงค์	1	80,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
4.1.24 โครงการก่อสร้างสนามตะกร้อ	1	69,000	1	71,000	1	70,000	1	70,000
4.1.25 ฝึกอบรมอาชีพนักเรียนตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
4.1.26 โครงการค่ายคุณธรรมนักเรียน	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
4.1.27 ปรับปรุงห้องคอมพิวเตอร์	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
4.1.28 อุดหนุนการศึกษาจากระบบ และตามอัธยาศัย	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
4.1.29 จัดซื้อครุภัณฑ์ศูนย์พัฒนาเด็ก	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5. ยุทธศาสตร์ด้านการเมือง การบริหารการจัดการ								
<u>5.1 การพัฒนาด้านการเมืองการบริหารการจัดการ</u>								
5.1.1 โครงการสร้างค่านิยมรัก อบต.บัวค้อ	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
5.1.2 โครงการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน	1	600,000	1	600,000	1	600,000	1	600,000
5.1.3 โครงการใช้ระบบสารสนเทศ (G.I.S)	1	500,000	1	500,000	1	500,000	1	500,000
5.1.4 โครงการปรับปรุงแผนสามปี	1	20,000	1	30,000	1	50,000	1	50,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.1.5 โครงการสนับสนุนงบประมาณปรับปรุงศูนย์ข้อมูลอำเภอเมือง	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000
5.1.6 โครงการฝึกอบรมเก็บข้อมูลและเก็บ จปฐ.	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000
5.1.7 โครงการจัดซื้อเครื่อง GPRS	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
5.1.8 โครงการจัดซื้อโต๊ะเก้าอี้ระดับ 3-6	1	12,840	1	12,840	1	12,840	1	38,520
5.1.9 โครงการจัดซื้อโต๊ะเก้าอี้หมุนแบบล้อห้องประชุมสภา และสำนักงาน ฯ	1	180,000	1	180,000	1	180,000	1	180,000

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.1.10 โครงการจัดซื้อพัดลมชนิดตั้งพื้น 10 ตัว	1	18,000	1	18,000	1	18,000	1	18,000
5.1.11 โครงการจัดซื้อตู้เก็บเอกสารอลูมิเนียม 2 ชั้น	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
5.1.12 โครงการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก	1	120,000	1	120,000	1	120,000	1	120,000
5.1.13 โครงการจัดซื้อกล่องบันทึกภาพดิจิทัล	1	40,000	1	40,000	1	40,000	1	40,000
5.1.14 โครงการจัดทำวารสาร อบต.	ปีละ 4 ครั้ง	100,000	ปีละ 4 ครั้ง	100,000	ปีละ 4 ครั้ง	100,000	4 ครั้ง	100,000
5.1.15 โครงการอบรม/สัมมนาพัฒนาศักยภาพของสมาชิก อบต. ผู้บริหารและพนักงาน อบต.	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
5.1.16 โครงการอบรมความรู้กฎหมายแก่ประชาชน	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
5.1.17 โครงการจัดซื้อเครื่องพิมพ์ชนิดเลเซอร์	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.1.17 โครงการทัศนศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศของคณะผู้บริหาร สมาชิก พนักงาน อบต.	1	500,000	1	500,000	1	500,000	1	500,000
5.1.18 โครงการสนับสนุนทุนการศึกษา ระดับปริญญาของผู้บริหาร สมาชิก อบต.และพนักงาน อบต.	1	200,000	1	400,000	1	600,000	1	600,000
5.1.19 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1	10,000	1	10,000	1	10,000	1	10,000
5.1.20 โครงการซื้อถังดับเพลิง จำนวน 20 ถัง	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.1.21 โครงการประชาคมตำบล หมู่บ้าน	1	40,000	1	60,000	1	80,000	1	80,000
5.1.22 โครงการจัดซื้อเครื่องโทรสาร	1	13,000	1	13,000	1	13,000	1	13,000
5.1.23 โครงการจัดซื้อเครื่องตัดหญ้า แบบข้อแข็ง	1	30,000	1	30,000	1	30,000	3	90,000
5.1.24 โครงการจัดซื้อเครื่องรับ โทรศัพท์จอแบน 25 นิ้ว	1	18,000	1	18,000	1	18,000	1	18,000
5.1.25 โครงการจัดซื้อถังขยะไฟเบอร์	1	200,000	1	200,000	1	200,000	1	200,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.1.26 โครงการจัดทำป้ายเหล็ก ประชาสัมพันธ์	1	200,000	-	-	-	-	1	200,000
5.1.27 โครงการจัดซื้อเครื่องฉายทีวีดี	-	-	1	20,000	-	-	1	20,000
5.1.28 โครงการจัดซื้อเครื่องพ่น สารเคมี ULV พร้อมรถยนต์ระบบ อัตโนมัติ	-	-	1	900,000	-	-	1	900,000
5.1.29 โครงการจัดซื้อเครื่องพ่นยา แบบละอองฝอย	-	-	1	70,000	-	-	1	70,000
5.1.30 โครงการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์ของ อบต.	-	-	-	-	1	5,000,000	1	5,000,000
5.1.31 โครงการต่อเติมที่ทำการ อบต.	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.1.32 โครงการก่อสร้างโรงเก็บวัสดุ	-	-	1	350,000	-	-	1	350,000
5.1.33 โครงการก่อสร้างห้องน้ำ ห้องส้วมชาย - หญิง และคนพิการ ในสถานที่ออกกำลังกาย	-	-	1	200,000	-	-	1	200,000
5.1.34 โครงการติดตั้งเครื่อง ขยายเสียงประจำหมู่บ้าน	-	-	1	400,000	-	-	1	400,000
5.1.35 โครงการจัดซื้อเครื่องทำน้ำเย็น	-	-	1	30,000	-	-	1	30,000
5.1.36 โครงการก่อสร้างโรงฝึกอาชีพ ของกลุ่ม	-	-	1	200,000	-	-	1	200,000
5.1.37 โครงการจัดซื้อโต๊ะเก้าอี้ ชุดรับแขก	-	-	1	20,000	-	-	1	20,000
5.1.38 โครงการจัดซื้อตู้เหล็ก 2 บาน	-	-	1	36,000	1	-	1	36,000
5.1.39 จัดซื้อเครื่องบันทึกภาพนิ่ง	-	-	1	94,000	1	-	1	94,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.1.40 โครงการเทศบาลนครคอนกรีต อบต.	-	-	1	250,000	-	-	1	250,000
5.1.41 โครงการจัดทำเวทีอเนกประสงค์	-	-	1	75,000	-	-	1	75,000
5.1.42 โครงการจัดทำเว็บไซต์ อบต.	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	90,000
5.1.43 อินเทอร์เน็ตเพื่อประชาชน	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	150,000
5.1.44 ปรับภูมิทัศน์ สำนักงาน อบต.	1	100,000	-	-	-	-	1	100,000
5.1.45 ซื่อตู้เก็บเอกสารขนาด 3 ลิ้นชัก	1	4,600	1	4,600	1	4,600	1	13,800
5.1.46 โครงการจัดซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้า	1	8,000	-	-	-	-	1	8,000
5.1.47 สร้างที่จอดรถ สำนักงาน อบต.	1	100,000	-	-	-	-	1	100,000
5.1.48 จัดซื้อรถกู้ชีพ กู้ภัย	1	600,000	-	-	-	-	1	600,000
5.1.49 ซื้อเครื่องเสียงห้องประชุมสภา	1	100,000	-	-	-	-	1	100,000
5.1.50 ติดตั้งเครื่องขยายเสียง	1	100,000	-	-	-	-	1	100,000
5.1.51 โครงการจัดซื้อเครื่องขยายเสียง	1	7,000	-	-	-	-	1	7,000
5.1.51 โครงการจัดซื้อเครื่องขยายเสียง	1	7,000	-	-	-	-	1	7,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.1.52 โครงการจัดซื้อโต๊ะทำงานระดับ 3-7	-	-	1	10,000	-	-	1	10,000
5.1.53 โครงการจัดทำป้ายติดประกาศหมู่บ้าน	-	-	1	150,000	-	-	1	150,000
5.1.54 โครงการปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนมี	-	-	1	200,000	-	-	1	200,000
5.1.55 โครงการปรับปรุงต่อเติมอาคารพัสดุ	1	100,000	-	-	-	-	1	100,000
5.1.56 โครงการสำรวจแนวเขตตำบล	1	100,000	1	100,000	1	100,000	3	300,000
5.1.57 โครงการก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนมี	1	2,000,000	1	2,000,000	1	2,000,000	1	2,000,000
<u>5.2 การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม</u>								
5.2.1 โครงการ อบต.เคลื่อนที่พบประชาชน	1	60,000	1	90,000	1	90,000	3	240,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.2.2 โครงการอบรมผู้นำท้องถิ่น พัฒนาเมือง	1	40,000	1	40,000	1	40,000	1	40,000
5.2.3 โครงการสร้างความเข้มแข็งใน หมู่บ้าน	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
5.2.4 โครงการสร้างความอบอุ่นให้ ผู้สูงอายุ	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
5.2.5 โครงการสอนหนังสือให้ผู้พิการ ด้อยโอกาส	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
5.2.6 โครงการเศรษฐกิจพอเพียง	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
5.2.7 โครงการพัฒนาคนดีศรีบัวค้อ	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000
5.2.8 โครงการจัดทำแผนแม่บทชุมชน หมู่บ้าน	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000

ส่วนที่ 6

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
5.2.9 โครงการปรับปรุงก่อสร้าง สวนสาธารณะตอนเจ้าปู่ พร้อมติดตั้ง โคมไฟฟ้าสาธารณะและลานคอนกรีต	1	1,500,000	1	1,000,000	-	-	1	1,000,000
5.2.10 โครงการทัศนศึกษาดูงานของ ประชาคมตำบลและกลุ่มอาชีพ	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
5.2.11 ก่อสร้างศูนย์บริการประชาชน บ้านบัวค้อ หมู่ 1,10	1	300,000	-	-	-	-	1	300,000
5.2.12 จัดซื้อวิทยุสื่อสาร ขนาด 5 วัตต์	30 เครื่อง	300,000	-	-	-	-	30 เครื่อง	300,000
5.2.13 โครงการจัดซื้อที่ดินเนื่องจาก เกิดกรณีพิพาท	1	300,000	-	-	-	-	1	300,000
5.2.14 ก่อสร้างศาลาอเนกประสงค์ อบต. บัวค้อ	1	100,000	-	-	-	-	1	100,000
5.2.15 ก่อสร้างที่จอดรถ อบต.	1	100,000	-	-	-	-	1	100,000

ส่วนที่ 6

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม								
6.1 การสร้างจิตสำนึกและทัศนคติ ต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม								
6.1.1 โครงการอาสาสมัครดูแลป่าไม้	3	75,000	3	75,000	1	75,000	1	75,000
6.1.2 โครงการรณรงค์วันสิ่งแวดล้อมโลก	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000
6.1.3 โครงการค่ายคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม	1	40,000	1	70,000	1	70,000	1	70,000
6.1.4 โครงการหนึ่งคน หนึ่งต้น หนึ่งฝ่น ๆ	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
6.1.5 โครงการปลูกต้นไม้ ตามพระราชเสาวนีย์	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
6.1.6 โครงการปลูกต้นราชพฤกษ์เฉลิมพระเกียรติ	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
6.1.7 โครงการอบรมอาสาสมัครดูแลแหล่งน้ำ	1	40,000	1	40,000	1	40,000	1	40,000
6.1.8 โครงการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย	-	-	1	300,000	-	-	1	300,000
6.1.9 โครงการวางท่อระบายน้ำเสีย	-	-	1	150,000	-	-	1	150,000
6.1.10 โครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยฯ	-	-	-	-	1	5,000,000	1	5,000,000
6.1.11 โครงการธนาคารขยะแลกของมีประโยชน์	1	70,000	1	100,000	1	120,000	1	120,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
6.1.12 โครงการคัดแยกขยะทำปุ๋ยชีวภาพ	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
6.1.13 จัดทำฐานข้อมูล แผนแม่บท การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสิ่งปนเปื้อน	2	200,000	2	200,000	2	200,000	2	200,000
6.1.14 โครงการจัดซื้อถังขยะประจำครัวเรือน	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
6.2 การพัฒนาปรับปรุงสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียว								
ในเขต อบต.บัวค้อ								
6.2.1 โครงการจัดซื้อพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ	2	20,000	2	20,000	2	20,000	2	20,000
6.2.2 โครงการก่อสร้างสวนหย่อมสาธารณะ	3	90,000	3	90,000	3	90,000	3	90,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 – 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
6.2.3 โครงการปลูกไม้ดอกหน้า สถานที่ราชการ วัด โรงเรียนและที่ สาธารณะ	3	30,000	3	30,000	3	30,000	3	30,000
6.2.4 โครงการใส่ปุ๋ยชีวภาพปรับปรุง ดิน	2	50,000	2	50,000	2	50,000	2	50,000
6.2.5 โครงการบริหารการจัดการน้ำ และกำหนดพื้นที่ใช้น้ำ	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000
6.2.6 โครงการพัฒนาลำห้วยเครื่องชุด	1	1,500,000	1	1,500,000	-	-	1	1,500,000
6.2.7 โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ใช้ปุ๋ยอินทรีย์	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000
6.2.8 โครงการปลูกจิตสำนึกใน โรงเรียนเพื่อดูแลสิ่งแวดล้อมอนุรักษ์ป่า ไม้	1	30,000	1	30,000	1	30,000	1	30,000

ส่วนที่ 6
 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา
 แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2561 - 2564)
 องค์การบริหารส่วนตำบลบัวค้อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
6.2.9 โครงการมอบรางวัลให้ผู้ดูแลป่าไม้	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000
6.2.10 โครงการประกวดที่สาธารณะหมู่บ้านสีเขียว	1	100,000	1	100,000	1	100,000	1	100,000
6.2.11 โครงการกิจกรรมประกวดรางวัลลูกโลกสีเขียว	1	50,000	1	50,000	1	50,000	1	50,000
6.2.12 โครงการสนับสนุนงบประมาณดูแลป่าไม้โคกหินลาด	1	20,000	1	20,000	1	20,000	1	20,000

บัญชีโครงสร้างสถานแผนพัฒนาและโครงการที่บูรณาการร่วมกับ
หน่วยงานอื่น
(พ.ศ. 2561 – 2564)

